

RÉZFÚVÓS TANSZAK

TROMBITA

A trombitatanítás feladatai:

- a tanuló egyéni adottságához, képességéhez igazodó módszerek kialakítása, kiemelt figyelmet fordítva az egyéni hangszeroktatásban rejlő pedagógiai lehetőségek kihasználására,
- a helyes légzés, befúvás, testtartás, hangszertartás beállítása, kialakítása,
- a hangszeres játékhoz szükséges motorikus reflexek, motivációs bázis, a naponkénti gyakorlás szükségletének kialakítása,
- a hangszeres játék megvalósításában részt vevő izmok lazaságának, terhelhetőségének tartósabb igénybevétel teljesítéséhez szükséges készségek kialakítása,
- a zenei memória fejlesztése, gyakorlati alkalmazásához szükséges jártasságok kialakítása,
- az egyéni hangszeres tanórákra, kamarazenei, zenekari foglalkozásokra történő önálló felkészülés képességének kialakítása.

Ismertesse meg a tanulókkal

- a trombita történetét,
- a trombitának a rézfúvósok családjában és különféle együttesekben betöltött szerepét,
- a hangszer irodalmának, tananyagban megjelenő részét,
- a hangszer irodalmának, tananyagban megjelenő részét
- a tananyagon keresztül a főbb zenei stílusokat,
- a trombita hazai és külföldi művészeinek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyesen beállított légzéstechnika állandó ellenőrzésének fontosságát,
- a helyes szájartás, mint a jó befúvási mód (ansatz) alapfeltételének fontosságát,
- a mindennapi gyakorlás didaktikai és fiziológiai szempontok szerinti szükségességét,
- a könnyed, felszabadult hangszeres játékmód kialakításának fontosságát.

Fejlessze a tanuló

- hallását, belső hallását, „intonációs” képességét,
- hangszeres adottságait,
- hangszertechnikai tudását,
- megformáló- és előadói képességét.

Tegye képessé a tanulókat

- rendszeres, hatékony, igényes gyakorlásra,
- a gyakorlás során felmerülő hibák önálló kijavítására,
- a beállított alapfunkciók önellenőrzésére,
- a tiszta intonációra,
- folyamatos hangszerjátékra, árnyalt stílusos előadásra,
- a pontos kottaolvasásra, a ritmus, valamint a zenei kifejezések előadásmódjára, illetve a tempóra vonatkozó utasítások megvalósítására.

Előkészítő évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A hangszer felépítése, részeinek megismerése.
- A kottaolvasás alapfogalmainak megismerése.
- A helyes be- és kilégzés alapjainak elsajátítása.
- A helyes testtartás kialakítása. A helyes szájtartás gyakorlása. Fúvókázás, ajakrezgés.
- Hangterjedelem az egyvonalas C-től az egyvonalas G-ig.

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. kötet

Colin: Trombitaiskola kezdőknek

Gyermekdalok, népdalok

Követelmény

A helyes be- és kilégzés ismerete. Hangterjedelem az C' – G'-ig.

Hangjegyek, ritmusértékek szünetjelek ismerete a tananyag által megkívánt szinten.

Egyszerű népdalok és gyermekdalok eljátszása.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy gyakorlat
- Egy népdal vagy gyermekdal

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A helyes testtartás rögzítése.
- A helyes légzés további tudatosítása.
- Fúvókával végzett gyakorlatok a trombitaiskola alapján.

Ajánlott tananyag

Colin Varasdy – Nagyiván – Sztán Trombitaiskola I.

: Trombitaiskola kezdőknek

Gyermekdalok, népdalok

Brodsky: Májusköszöntő

Régi francia dal

Követelmények

Az egészséges, szép trombitahang kialakítása.

Hangterjedelem a kis h-tól az egyvonalas a-ig.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy gyakorlat,
- Egy előadási darab.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A hangszer felépítése, részei.
- Az egész, fél, negyed és nyolcad hangjegyérték és a megfelelő szünetjelek.
- Nyújtópont a fél érték mellett.
- Módosítójelek.
- A 4/4-es, 2/4-es, 3/4-es ütem.
- Az előforduló hangok fogásai.
- Memóriafejlesztés: gyermekdalok, népdalok és az előadási darabok megtanulása kotta nélkül.
- Motívumok, dallamok azonosságának, különbségének felismerése.
- A helyes testtartás, hangszertartás kialakítása.
- A rekeszlégzés alapjainak elsajátítása, a levegővezetés megalapozása.
- A helyes szájtartás kialakítása ajakrezgés és fúvókázás segítségével.
- A hangindítás megalapozása.
- A legato játékmód alapjainak elsajátítása, szekundkötések (ajakrezgéssel, fúvókával, hangszerrel).

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.

Colin: Trombitaiskola kezdőknek

Susato: Rondo (Trombitamuzsika)

Gyermekdalok, népdalok

Követelmény

Legyen képes egy oktáv hangterjedelmen belül a tanult ritmusértékeket tartalmazó gyakorlat egészséges, szép hangon való eljátszására.

Hangterjedelem a kis a-tól a kétvonalas c-ig.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy gyakorlat,
- Egy előadási darab.

- 2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A dúr és a moll hangsor hangközei, hármashangzatai.
- A tizenhatod érték és szünetjele.
- Nyújtópont a negyed és a nyolcad érték mellett, valamint a szinkópa.
- A tanult művek formai elemzése.
- A periódus két felének kérdés-felelet viszonya.
- A magyar népdal jellemzői, formái, valamint a dalforma.
- A testtartásban és hangszertartásban előforduló hibák korrigálása.
- A rekeszlégzés gyakorlása.
- Az egészséges, szép hang létrehozása, a változó sebességű hangindítás megalapozása (nyolcad-, tizenhatodjáték).

- A természetes kötések megalapozása, kvint- és kvartkötések.
- A dinamikai árnyalás alapjai, visszhanghatás (f-p).

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.

Colin: Skálatanulmányok

Krumpfer: Trombitaiskola I.

Fischer: Induló

Cole: Granit

Barnes: A kis géniusz

Barnes: A kis művész

Követelmény

A tanuló legyen képes nyolcadokat, tizenhatodokat, valamint kvint- és kvartkötéseket tartalmazó gyakorlat eljátszására.

Hangterjedelem a kis g-től a kétvonalas d-ig.

Hangsorok, terclépések, hármashangzatok a megadott hangterjedelmen belül (1#, 2b előjegyzésig).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála első képlete,
- Egy gyakorlat,
- Egy előadási darab.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A dúr és a moll hangsor szerkezete.
- A 3/8-os, a 6/8-os és a változó ütem; különböző ritmusképletek, a triola.
- A zenei anyagban szereplő darabok, táncok főbb jellegzetességei.
- A társas zenélés megismertetése duókon keresztül.
- A funkciók ellenőrzése, a hibák korrigálása a mindennapi gyakorlatok segítségével.
- A bordaközi légzéssel kibővített rekeszlégzés elsajátítása, a légoszlop megtámasztása, a levegővezetés gyakorlása, fokozott figyelemmel a szép hangra.
- Az ajaktechnika és a nyelvtechnika továbbfejlesztése a mindennapi, illetve a skálagyakorlatok segítségével.
- A dinamikai skála szélesítése fokozott figyelemmel a hangképzés minőségére (crescendo, diminuendo).
- A legato játékmód fejlesztése a természetes kvint- és kvartkötésekkel.

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. II.

Davidson: Befújási gyakorlatok

Krumpfer: Trombitaiskola I.

Krumpfer: Téma és variációk egy Ph. E. Bach-témára

Hammerschmied: Csókdal

Susato: Rondo és saltarello

Bogár: Régi magyar táncok

Barnes: A kis virtuóz

Barnes: A kis mester
Charpentier: Prelúd
Kamprath: Három epizód
Scselokov: Mese
Scselokov: Tréfa
Scselokov: Ifjú gavallér

Követelmény

A tanuló legyen képes a tanult ritmusokra épülő, gyorsabb technikai gyakorlat eljátszására.
Hangterjedelem a kis g-től a kétvonalas e-ig.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 3#, 3b előjegyzésig.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála első képlete,
- Egy gyakorlat,
- Egy előadási darab.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A dúr és a moll hangsor szerkezete és összehasonlításuk.
- A meglévő hangterjedelmen belül a teljes hangkészlet ismerete, az eddig tanult ritmusképletek átfogó, rendszerezett ismerete.
- A zenei anyagban szereplő darabok stílusjegyeinek és tempójelzéseinek ismerete.
- A társas zenélés művelése különböző összeállítású együttesekben, vagy zenekarban.
- A teljes légzés elsajátítása, a kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, a könnyed fúvástechnika megalapozása.
- A nyelv- és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása a technikai jellegű gyakorlatok segítségével.
- A legato játékmód gyakorlása a természetes kvint-, kvart- és nagy terc-kötésekkel.
- A dinamikai határok tágítása (p-mf-f).

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II.
Davidson: Befújási gyakorlatok
Arban: Díszítés- és trillaelőkészítő gyakorlatok
Bach: Ária
Fitzgerald: Angol szvit
Telemann: Szvit (1. és 2.)
Albinoni: F-dúr concerto (FAM)
Tornyos: Scherzo
Tornyos: Változatok
Scselekov: Ballada
Scselekov: Gyermekkoncert

Követelmény

A tanuló legyen képes melodikus jellegű és igényes ritmikájú gyakorlatok eljátszására.
A hangterjedelem kibővítése a kis fisz-től a kétvonalas f-ig.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 4#, 4b előjegyzésig.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála első képlete,
- Egy gyakorlat,
- Egy előadási darab.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Egyoktávós skála, tercskála, a hangnem fő hármashangzatai (I, IV, V), a dominánsszeptimakkord ismerete.
- Az 5/8, 7/8, 9/8-os ütemfajták és különböző ritmusképletek ismerete.
- A zenei anyagban szereplő darabok formai elemzése, hangnemi kitérések felismerése.
- Az előforduló tempójelzések ismerete.
- A kamarazenélés előtérbe helyezése.
- A légzéstechnikában előforduló hibák korigálása, a játék biztonságának fejlesztése.
- Az ujj- és nyelvtechnika tökéletesítése, különös tekintettel a művek zenei megoldására.
- Az ajaktechnika fejlesztése az eddig tanult természetes kötések gyakorlásával, a kvint-, kvart- és nagy terc-kötések összekapcsolásával.
- Törekvés a teljes dinamikai skála megvalósítására (pp-ff) különös figyelemmel a szép hangra.

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola III.

Peters: Gyakorlatok kezdőknek

Colin: 100 Warm Ups

Arban: Skálatanulmányok

Clodomir: Petits exercises

Clodomir: Etűdök I.

Arban: Trombitaiskola

Baldassari: Szonáta

Barat: Orientálé

Händel: Hallei szonáta

Händel: B-dúr szonáta

Diabelli: Szonatina

Botti: Románc

Rangers: Velencei karnevál

Tornyos: Szonatina

Tornyos: 3 sárpilisi népdal

Clerisse: Téma és változatok

Telemann: B dúr szvit (FAM)

Követelmény

A tanuló legyen képes zeneileg és ritmikailag igényesebb, differenciáltabb technikát kívánó gyakorlat eljátszására.

A hangterjedelem kialakítása a kis fizstől a kétvonalas g-ig.

Dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül, 2#, 2b előjegyzésig, terclépések, hármashangzat-felbontások (I, IV, V) hangköztanulmányok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála első képlete,
- Egy gyakorlat,
- Egy előadási darab.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Egy oktávós skála, tercskála, a főhármasok és a dominánsseptim-akkord hangjainak ismerete és összehasonlításuk.
- A tonika, szubdomináns, domináns funkciók ismerete.
- A hangszeres és az elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló formai és harmóniai elemzés.
- A légzés és a levegővétel terén eddig tanultak következetes alkalmazása a gyakorlatban.
- Az előírt hangterjedelmen belül szép, kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
- A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb fordulatok megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola IV.

Peters: Gyakorlatok

Stamp: Warm Ups+Studies

Collin: Warm Ups, Lip flexibilités

Arban: Trombitaiskola

Clodomir: Petits exercices Etűdök I.

Arban: Trombitaiskola (ritmustanulmányok, trillák, díszítések)

Albinoni: Esz-dúr concerto III-IV. tétel

Albinoni: F-dúr concerto I. tétel

Händel: c-moll concerto I. tétel

Händel: B-dúr szonáta

Händel: Asz-dúr szonáta

Telemann: F-dúr szonáta

Telemann: d-moll szonáta

Balay: Adante et allegro

Scselokov: Koncert no. 3

Hanus: Impromptus

Thome: Fantázia

Bogár: Concertino I.

Bogár: Concertino II.

Desportes: Introductions

Hidas: Concerto no. 2, I. tétel

Cimarosa: F-dúr concerto (FAM)

Követelmény

A tanuló legyen képes egy nagyobb terjedelmű, zeneileg és technikailag igényesebb darab eljátszására.

Az ajakizomzat rugalmasságának és erejének fokozása a természetes kis terc-kötésig, fokozott figyelemmel a helyes funkciókra, szép hangra.

A hangterjedelem kibővítése a kétvonalas a-ig.
Dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül, 4#, 4b előjegyzésig.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála első képlete,
- Egy gyakorlat,
- Egy előadási darab.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A dúr és a moll hangsor hangközei, hármashangzatai.
- A tizenhatod érték és szünetjele.
- Nyújtópont a negyed és a nyolcad érték mellett, valamint a szinkópa.
- A tanult művek formai elemzése.
- A periódus két felének kérdés-felelet viszonya.
- A magyar népdal jellemzői, formái, valamint a dalforma.
- A testtartásban és hangszer tartásban előforduló hibák korrigálása.
- A rekeszlégzés gyakorlása.
- Az egészséges, szép hang létrehozása, a változó sebességű hangindítás megalapozása (nyolcad-, tizenhatodjáték).
- A természetes kötések megalapozása, kvint- és kvartkötések.
- A dinamikai árnyalás alapjai, visszhanghatás (f-p).

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.

Colin: Skálatanulmányok

Krumpfer: Trombitaiskola I.

Fischer: Induló

Cole: Granit

Barnes: A kis géniusz

Barnes: A kis művész

Követelmény

A tanuló legyen képes nyolcadokat, tizenhatodokat, valamint kvint- és kvartkötéseket tartalmazó gyakorlat eljátszására.

Hangterjedelem a kis g-től a kétvonalas e-ig.

Hangsorok, terclépések, hármashangzatok a megadott hangterjedelmen belül (2#, 2b előjegyzésig).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála első három képlete
- Egy gyakorlat,
- Két különböző karakterű előadási darab.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A dúr és a moll hangsor szerkezete.
- A 3/8-os, a 6/8-os és a változó ütem; különböző ritmusképletek, a triola.
- A zenei anyagban szereplő darabok, táncok főbb jellegzetességei.
- A társas zenélés megismertetése duókon keresztül.
- A funkciók ellenőrzése, a hibák korrigálása a mindennapi gyakorlatok segítségével.
- A bordaközi légzéssel kibővített rekeszlégzés elsajátítása, a légoszlop megtámasztása, a levegővezetés gyakorlása, fokozott figyelemmel a szép hangra.
- Az ajaktechnika és a nyelvtechnika továbbfejlesztése a mindennapi, illetve a skálagyakorlatok segítségével.
- A dinamikai skála szélesítése fokozott figyelemmel a hangképzés minőségére (crescendo, diminuendo).
- A legato játékmód fejlesztése a természetes kvint- és kvartkötésekkel.

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. II.

Davidson: Befűjési gyakorlatok

Krumpfer: Trombitaiskola I.

Krumpfer: Téma és variációk egy Ph. E. Bach-témára

Hammerschmied: Csókdal

Susato: Rondo és saltarello

Bogár: Régi magyar táncok

Barnes: A kis virtuóz

Barnes: kis mester

Charpentier: Prelúd

Kamprath: Három epizód

Scselokov: Mese

Scselokov: Tréfa

Scselokov: Ifjú gavallér

Követelmény

A tanuló legyen képes a tanult ritmusokra épülő, gyorsabb technikai gyakorlat eljátszására.

Hangterjedelem a kis g-től a kétvonalas f-ig.

Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 4#, 4b előjegyzésig.

Kvint- és kvartkötések, valamint összekapcsolásuk, illetve nagy terc-kötések.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála első képlete,
- Egy gyakorlat,
- Két előadási darab.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A dúr és a moll hangsor szerkezete és összehasonlításuk.
- A meglévő hangterjedelmen belül a teljes hangkészlet ismerete, az eddig tanult

- ritmusképletek átfogó, rendszerezett ismerete.
- A zenei anyagban szereplő darabok stílusjegyeinek és tempójelzéseinek ismerete.
- A társas zenélés művelése különböző összeállítású együttesekben, vagy zenekarban.
- A teljes légzés elsajátítása, a kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, a könnyed fúvástechnika megalapozása.
- A nyelv- és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása a technikai jellegű gyakorlatok segítségével.
- A legato játékmód gyakorlása a természetes kvint-, kvart- és nagy terc-kötésekkel.
- A dinamikai határok tágítása (p-mf-f).

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II.

Davidson: Befűjési gyakorlatok

Arban: Díszítés- és trillaelőkészítő gyakorlatok

Bach: Ária

Fitzgerald: Angol szvit

Telemann: Szvit (1. és 2.)

Albinoni: F-dúr concerto (FAM)

Tornyos: Scherzo

Tornyos: Változatok

Scselekov: Ballada

Scselekov: Gyermekkoncert

Követelmény

Melodikus jellegű és igényes ritmikájú gyakorlatok eljátszása.

Újjgyakorlatok, a díszítés és a trilla megalapozása.

A természetes kvint-, kvart- és nagy terc-kötések.

A hangterjedelem kibővítése a kis fizs-től a kétvonalas g-ig.

Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 4#, 4b előjegyzésig; a teljes kvintkör ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála első három képlete,
- Egy gyakorlat,
- Két előadási darab.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A dúr és a moll hangsor szerkezete és összehasonlításuk.
- A meglévő hangterjedelmen belül a teljes hangkészlet ismerete, az eddig tanult ritmusképletek átfogó, rendszerezett ismerete.
- A zenei anyagban szereplő darabok stílusjegyeinek és tempójelzéseinek ismerete.
- A társas zenélés művelése különböző összeállítású együttesekben, vagy zenekarban.
- A teljes légzés elsajátítása, a kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, a könnyed fúvástechnika megalapozása.
- A nyelv- és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása a technikai jellegű gyakorlatok segítségével.
- A legato játékmód gyakorlása a természetes kvint-, kvart- és nagy terc-kötésekkel.

A dinamikai határok tágítása (p-mf-f).

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II.

Davidson: Befűjési gyakorlatok

Arban: Díszítés- és trillaelőkészítő gyakorlatok

Bach: Ária

Fitzgerald: Angol szvit

Telemann: Szvit (1. és 2.)

Albinoni: F-dúr concerto (FAM)

Tornyos: Scherzo

Tornyos: Változatok

Scselekov: Ballada

Scselekov: Gyermekkoncert

Követelmény

A tanuló legyen képes melodikus jellegű és igényes ritmikájú gyakorlatok eljátszására.

A hangterjedelem kibővítése a kis fizs-tól a kétvonalas f-ig.

Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 4#, 4b előjegyzésig.

A tanuló legyen képes egy barokk szonáta-tételpár (lassú-gyors) és két különböző karakterű előadási darab stílusos eljátszására.

Egyszerű díszítések és trillák.

Kvint-, kvart- és terckötések összekapcsolása, oktávkötések.

A hangterjedelem kialakítása a kis fizs-tól a kétvonalas a-ig.

Ismerkedés a pedálhangokkal.

Dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül.

Terclépések, hármashangzat-felbontások (I, IV, V), hangköztanulmányok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála négy képlete,

- Egy gyakorlat,

- Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele,

- Egy más stílusú előadási darab.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Egy oktávós skála, tercskála, a főhármások és a dominánsseptim-akkord hangjainak ismerete és összehasonlításuk.

- A tonika, szubdomináns, domináns funkciók ismerete.

- A hangszeres és az elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló formai és harmóniai elemzés.

- A légzés és a levegővétel terén eddig tanultak következetes alkalmazása a gyakorlatban.

- Az előírt hangterjedelmen belül szép, kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, könnyed fűvástechnika birtoklása.

- A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb fordulatok megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola IV.

Peters: Gyakorlatok)

Stamp: Warm Ups+Studies

Collin: Warm Ups, Lip flexibilites

Arban: Trombitaiskola

Clodomir: Petits exercices Etűdők I.

Albinoni: Esz-dúr concerto III-IV. tétel

Albinoni: F-dúr concerto I. tétel

Händel: c-moll concerto I. tétel

Händel: B-dúr szonáta

Händel: Asz-dúr szonáta

Telemann: F-dúr szonáta

Telemann: d-moll szonáta

Balay: Adante et allegro

Scselokov: Koncert no. 3

Hanus: Impromptus

Thome: Fantázia

Bogár: Concertino I.

Bogár: Concertino II.

Desportes: Introductions

Hidas: Concerto no. 2, I. tétel

Cimarosa: F-dúr concerto (FAM)

Követelmény

A tanuló legyen képes egy nagyobb terjedelmű, zeneileg és technikailag igényesebb darab eljátszására.

Az ajakizomzat rugalmasságának és erejének fokozása a természetes kis terc-kötésig, fokozott figyelemmel a helyes funkciókra, szép hangra.

A hangterjedelem kibővítése a kétvonalas a-ig.

Dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül, 4#, 4b előjegyzésig.

Az ajakizomzat rugalmasságának és erejének fokozása a pedálhangoktól a természetes kis terc-kötésekig, fokozott figyelemmel a helyes funkciókra, szép hangra.

A hangterjedelem kibővítése a kétvonalas b-ig.

Dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül.

A másfél oktávós, ötképletes skálatanulmányokból egy dúr és egy moll hangsor.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála négy képlete

- Egy gyakorlat,

- Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele,

- Egy más stílusú előadási darab.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

„A” tagozat végén

Ismerje a tanuló

- a helyes test- és hangszertartást,
- a helyes légzéstechnikát,
- a hangszerre irodalmát a tanult anyag alapján

- a dúr és moll hangnemeket 4 #, 4 b előjegyzésig,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes

- a helyes légzéstechnika alkalmazására, fejlesztésére,
- az alapvető funkciók helyes alkalmazására, a szájizomzat fejlesztésére a mindennapi gyakorlatok segítségével: fúvóka nélkül, csupán ajakrezgéssel, csak fúvókával, hangszerrel,
- az előírt hangterjedelmen belül g^2 -ig kiegyenlített, szép hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
- a könnyebb technikai problémák elemző gyakorlására,
- a tanult darabok stílushű megszólaltatására,
- folyamatos, mérsékelt tempójú lapról olvasásra,
- a különböző artikulációs előírások (staccato, tenuto, legato, marcato) megszólaltatására,
- skálázni egy oktávon keresztül 4# 4 b -ig.

„B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

Ismerje a tanuló

- a dúr és moll hangnemeket 7 #, 7 b előjegyzésig.

Legyen képes

- az előírt hangterjedelemben belül (b^2 -ig) kiegyenlített, szép hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
- az állóképesség növelésére,
- árnyaltabb zenei megformálásokra.

Művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Trombita főtárgy

„A” tagozat: minimum 8 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy másfél oktávos skála első képlete.
- Egy etűd; Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola III./1-65. (EMB13492), Clodomir: Petits exercices 1-21. (Leduc), nehézségi szintjén.
- Egy előadási darab; Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola III./66-74. (EMB13492), Baldassari: Szonáta, Händel: Hallei szonáta, Rangers: Velencei karnevál, Tornyos: Szonatina nehézségi szintjén.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy másfél oktávos skála öt képlettel.

- Egy etűd; Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola III./1-65., IV./1-53. (EMB13492), Clodomir: Petits exercices 1-29. Leduc, nehézségi szintjén.
- Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele; Albinoni: Esz-dúr concerto III-IV. tétel, Albinoni: F-dúr concerto I. tétel, Händel: B-dúr szonáta, Telemann: F-dúr szonáta nehézségi szintjén.
- Egy, az előbbtől eltérő stílusú előadási darab; Balay: Andante et allegro, Bogár: I. és II. Concertino nehézségi szintjén.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A hangterjedelem további bővítése fokozott figyelemmel a szép hangra, és a tiszta intonációra.
- A játszott művek alaposabb ismerete, a zenei műveltség elmélyítése.
- A ritmusértékek, ütemfajták átfogó, ismerete.
- A kamarazene és a zenekari játék előtérbe helyezése.

Ajánlott tananyag

Stamp: Warm-ups+studies

Colin: Lip Flexibilities

Clarke: Technical Studies

Maggio: Mindennapi Gyakorlatok

Fekvéstágító skálák

Arban: Trombitaiskola

Előkészítő gyakorlatok a trillához

Tripla nyelv előtanulmányok.

Kromatikus skálák

Clodomir: Petits exercices Etűdök I.

Keller: Szonáta

Albinoni: F-dúr Concerto

Esz-dúr Concerto

Barat: Fantázia
Haendel: c-moll Concerto
Vivaldi: d-moll Concerto I.-II. tétel
Richter: Concerto I. tétel
Cimarosa: Concerto

Követelmény

A tanuló legyen képes zeneileg és ritmikailag igényesebb darabok eljátszására.
Dúr és összhangzatos moll skálák tercmenetben és hármashangzat felbontással.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála három képletben
- Egy gyakorlat
- Egy előadási darab zongorakísérettel, vagy kamaramű, lehetőleg tanuló részvételével.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A hangterjedelem bővítése a – lehetőségek szerint, figyelemmel a szép hangra és a tiszta intonációra.
- A játszott darabok alapos ismerete.
- A tanuló önállóságának fejlesztése a gyakorlás során felmerülő nehézségek megoldására.
- A könnyed játékmód megőrzése, fejlesztése.
- Nagyobb terjedelmű etűdök tanulása – állóképesség javítás

Ajánlott tananyag

Stamp: Warm-ups + studies
Colin: Lip Flexibilities
Clarke: Technical Studies
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Davidson: Napi Gyakorlatok Fekvéstágító skálák
Arban: Trombitaiskola
Clodomir: Petits exercices Etűdök I.
Purcell: B-dúr szonáta
Neruda: Esz-dúr trombitaverseny I.
Albinoni: g-moll trombitaverseny
Sahov: Scherzo
Bach: Passacaglia
Tartini: Largo és Allegro
Veracini: Concerto

Követelmény

Skálák három képletben, kromatikus skála biztos játéka, nagyobb terjedelmű etűdök eljátszása.

Koncert, vagy szonáta gyors és lassú tételének izléses és karakteres eljátszása kísérettel.

Kamaramű szólamának előadása.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála 3 képletben

- Egy etűd
- Egy előadási darab zongorakísérettel, vagy kamaramű, lehetőleg tanuló részvételével

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

hangszeres és zenei ismeretek átadása

- a hangterjedelem bővítése a lehetőségek szerint, az ajánlott napi gyakorlatok közül válogatva.
- a technikai készség megőrzése, továbbfejlesztése (előke és duplanyelv)
- a zenei kifejezőkészség fejlesztése.
- skálák öt képletben.

Ajánlott tananyag

Stamp: Warm-ups + studies

Clarke: Technical Studies

Colin: Lip Flexibilities

Maggio: Mindennapi Gyakorlatok

Quinque: Atmung Stütze Ansatz Methode

Davidson: Napi gyakorlatok

Arban: Trombitaiskola

Varasdy – Nagyiván – Sztán Trombitaiskola IV.

Corelli: e-moll Szonáta

Albinoni: C-dúr Concerto

Hidas: Concerto no.2

Bozza: Capriccio

Gedike: Koncertetűd

Manfredini: B-dúr Concerto két trombitára

Követelmények

Skálák öt képlettel.

Tripla és dupla nyelv ismerete, és egyszerűbb esetekben használata.

Szonáta, vagy koncert gyors és lassú tételének ízléses és karakteres eljátszása kísérettel, kamaramű szólamának előadása.

A játszott művek zenei és zenetörténeti összefüggéseinek vázlatos ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála öt képlettel
- Egy etűd
- Egy előadási darab, vagy kamaramű, lehetőleg tanuló közreműködésével

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A megszerzett hangterjedelem és állóképesség megőrzése, a megtanult technikai elemek összefüggő alkalmazása.
- A zenei kifejezés fejlesztése.
- A tanult darabok zenei és zenetörténeti összefüggéseinek vázlatos ismerete.
- Az önállóan ismerje fel a hangszer problémáit és tudja ezeket kezelni.
- A tripla és a dupla nyelv ismerete, a díszítések, trillák ízléses használata.

Ajánlott tananyag
Stamp: Warm-ups + Studies
Clarke: Technical Studies
Colin: Lip Flexibilities
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Quinque: Atmung Stütze Ansatz Methode
Davidson: Napi gyakorlatok
Skálák a Varasdy – Nagyiván – Sztán Trombitaiskola IV. kötete alapján.
Arban: Trombitaiskola
Hummel: Trombitaverseny I. tétel
Haydn: Trombitaverseny II.-III. tétel
Arutjunjan: Trombitaverseny
Hindemith: Szonáta I.
Valentino: Szonáta
Vivaldi: B-dúr Concerto két trombitára
Händel: Szonáta két trombitára

Követelmények

A tanuló legyen képes egy versenymű vagy szonáta gyors és lassú tételének ízléses előadására, a tanult technikai és zenei elemek önálló alkalmazására.
Egy kamaramű szólamának eljátszására.
Legyen képes önállóan megtanulni és eljátszani egy előadási darabot.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála öt képlettel
- Egy etűd
- Egy előadási darab, vagy kamaramű, lehetőleg tanuló részvételével

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

- Hangszeres és zenei ismeretek átadása
- A hangterjedelem bővítése, figyelemmel a szép hangra, a tiszta intonációra.
- Kiegyenlített hangzásra törekvés a teljes hangterjedelmen keresztül.
- Skálák öt képlettel másfél oktávós rendszerben. Díszítés előtanulmányok, tripla nyelv tanulmányok.
- A játszott művek alapos ismerete, a zenei műveltség elmélyítése. A ritmusértékek, ütemfajták átfogó ismerete.
- A kamarazene és a zenekari játék előtérbe helyezése.

Ajánlott tananyag

Stamp: Warm Ups
Colin: Lip Flexibilities
Clarke: Technical Studies
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Quinque: Atmung Stütze Ansatz Methode
Arban: Skálagyakorlatok
Arban: Trombitaiskola

Clodomir: Petits exercices Etűdűk I.
Keller: Szonáta
Albinoni: F-dűr Concerto
Esz-dűr Concerto
Barat: Fantázia
Haendel: c-moll Concerto
Vivaldi: d-moll Concerto I.-II. tétel
Richter: Concerto I. tétel
Cimarosa: Concerto

Kűvetelműnyek

A tanulű legyen képes technikailag és zeneileg igényesebb darabok elűadására.
Dűr és összhangzatos moll skálák másfél oktávos rendszerben  t képlettel.
Nagyobb terjedelmű etűdűk eljátszása.
A kromatikus skála biztos ismerete.

Az  v végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála  t képlettel
- Egy etűd
- Egy barokk szonáta vagy versenymű két tétele
- Egy más stűlusű elűadási darab

8.  vfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A hangterjedelem további bűv t se, a hangminűs g fejlesztése, a dinamikai tartomány tágítása.
- Skálák  t k plettben, másfél oktávos rendszerben.
- Díszítés tanulmányok, tripla és dupla nyelv tanulmányok.
- A játszott művek alapos ismerete, a zenei műveltség elmélyítése.
- A ritmusértékek  temfajta k átfogó ismerete.
- A kamarazene, és a zenekari játék elűt rbe helyezése.

Ajánlott tananyag

Stamp: Warm Ups

Clarke: Technical Studies

Colin: Lip Flexibilities

Maggio: Mindennapi Gyakorlatok

Quinque: Atmung Stűtze Ansatz Methode

Arban: Skálagyakorlatok

Arban: Trombitaiskola

Clodomir: Petits exercices Etűdűk I.

Purcell: B-dűr szonáta

Neruda: Esz-dűr trombitaverseny I.

Albinoni: g-moll trombitaverseny

Sahov: Scherzo

Bach: Passacaglia

Tartini: Largo  s Allegro

Veracini: Concerto

Követelmények

A tanuló legyen képes technikailag és zeneileg igényesebb darabok előadására.
Dúr és összhangzatos moll skálák másfél oktávos rendszerben öt képlettel.
Nagyobb terjedelmű etűdök eljátszása.
A trillák, díszítések biztos és helyes alkalmazására.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála öt képlettel
- Egy etűd
- Egy barokk szonáta vagy koncert két tétele
- Egy más stílusú előadási darab

9. évfolyam „B” Tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A hangterjedelem növelése, a hangminőség fejlesztése, a dinamikai tartomány szélesítése.
- Az állóképesség fejlesztése a mindennapi gyakorlatok segítségével.
- Skálák öt képletben, a másfél oktávos rendszer szerint.
- Az eddig tanult technikai elemek biztos alkalmazása.
- A zenei formálás tudatos alakítása.
- A dupla nyelv technika elsajátítása alapszinten.

Ajánlott tananyag

Stamp: Warm-Ups

Clarke: Technical Studies

Colin: Lip Flexibilities

Advanced Daily Studies

Maggio: Mindennapi Gyakorlatok

Quinque: Atmung Stütze Ansatz Methode

Arban: Hármashangzat és négyeshangzat tanulmányok

Varasdy – Nagyiván – Sztán Trombitaiskola IV.

Corelli: e-moll Szonáta

Albinoni: C-dúr Concerto

Hidas: Concerto no.2

Bozza: Capriccio

Gedike: Koncertetűd

Manfredini: B-dúr Concerto két trombitára

Charlier: Solo de Concours

Haydn: Trombitaverseny I.-II.-III.

Hummel: Trombitaverseny I.-II.

Telemann: Asz-dúr Concerto

Követelmények

A tanuló legyen képes technikailag és zeneileg igényes darabok ízléses előadására.
Skálák öt képletben.
Nagyobb terjedelmű etűdök eljátszása.
A tripla és a dupla nyelv alkalmazása.
A játszott előadási darabok alapos ismerete.
Az előadási darabok által megkívánt állóképesség elérése.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála öt képlettel
- Egy etűd
- Egy barokk vagy klasszikus szonáta vagy versenymű két tétele
- Egy más stílusú előadási darab

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A tökéletes alapfunkciók rögzítése, automatizálása.
- Az összes dúr és moll skála öt képlettel, az előző években megszokott módon.
- Az önállóság fejlesztése a hangszeres játék minden területén: funkcionális, technikai és zenei szempontok szerint.
- A kamarazene és a zenekari játék előtérbe kerülése.
- A trombita szóló, kamara és zenekari irodalmának megismertetése.

Ajánlott tananyag

Stamp: Warm Ups

Clarke: Technical Studies

Colin: Lip Flexibilities

Maggio: Mindennapi Gyakorlatok

Quinque: Atmung Stütze Ansatz Methode

Arban: Etűdök

Tartini: B-dúr Concerto

Enescu: Legenda

Torelli: D-dúr Concerto

Purcell: D-dúr szonáta

Hummel: Trombitaverseny I. tétel

Haydn: Trombitaverseny II.-III. tétel

Arutjunjan: Trombitaverseny

Hindemith: Szonáta I.

Valentino: Szonáta

Vivaldi: B-dúr Concerto két trombitára

Händel: Szonáta két trombitára

Követelmények

A tanuló legyen képes önállóan megtanulni és előadni a szintjén lévő előadási darabokat.

Ismerje a hangszerkezelés problémáit, és megoldási módjait.

Szép hangon és zeneileg megoldottan adjon elő etűdöket, szóló és kamarazene darabokat.

Biztosan tudja a skálákat, a kromatikus skálát, alapszinten tudja a tripla és a dupla nyelv technikát.

Rendelkezzen a szintjének megfelelő állóképességgel.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála öt képlettel
- Egy etűd

- Egy barokk vagy klasszikus szonáta, vagy versenymű két tétele
- Egy más stílusú előadási darab

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

„A” tagozat végén

Ismerje a tanuló

- a hangszer múltját, a jelentősebb alkotó- és előadóművészek munkásságát,
- a rézfúvós hangszerek közötti azonosságot, különbséget.

Legyen képes a tanuló

- az előforduló légzéstechnikai és funkcionális problémák korrigálására a mindennapi gyakorlatok segítségével,
- a játszott művek hangterjedelmén belül kiegyenlített és kifejező hang elérésére,
- a különböző hangindítások, hangbefejezések megvalósítására,
- a különböző nyelvütések (szimpla, dupla, tripla) gyorsaságának fejlesztésére,
- önálló hangolásra,
- a hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
- skálázni másfél oktávon keresztül valamennyi hangnemben,
- az adott zenei anyagot egyéni képességei, illetve készségei szintjének megfelelően, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezéssel megszólaltatni.

„B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló rendelkezék megfelelő állóképességgel.

Ismerje a hangképzés folyamatát.

Legyen képes a tudatos légzéstechnika alkalmazására.

Ismerje a tanuló

- az ajak-, a nyelv- és a manuális technika alapjait,
- az összes dúr és moll skálát a kétoktávos rendszerben, 6 képletben.

Művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Trombita főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy másfél oktávos skála öt képlettel.
- Egy etűd; Clodomir: Petits exercices (Leduc) 22-70., Clodomir: Etűdök (Leduc) II., III., IV., VI., és Arban: Trombitaiskola (Hofmeister) etűdjeinek nehézségi szintjén.
- Két különböző karakterű előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is; Albinoni: Esz- dúr, g-moll, C-dúr concerto, Barat: Fantázia (Leduc), Gedicke: Koncertetűd ; kamaraművek: Borst: Trombitaduók (EMB 6870), Mező Imre: Variációk (EMB 4687), Clodomir: Six petits duo és Six duo faciles, Reschofsky: Trió (EMB 6819), Farkas Ferenc: Régi magyar táncok nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy skála másfél oktávon, öt képlettel.
  - Egy etűd; Clodomir: Petits exercices (Leduc) 22-70., Clodomir: Etűdök (Leduc) II., III., IV., VI., és Arban: Trombitaiskola (Hofmeister) etűdjeinek nehézségi szintjén; kamaraművek: Clodomir: Six duo Faciles, Scheidt: Brass: Quintets I-II., nehézségi szintjén.
  - Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele; Albinoni: Esz-dúr, g-moll, C-dúr concerto, Corelli: e-moll szonáta, Purcell: B-dúr szonáta, Vivaldi: d-moll concerto nehézségi szintjén.
  - Egy más stílusú előadási darab Bozza: Capricco (Leduc) nehézségi szintjén.
- Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő minőségű, trombiták, tartozékokkal (tok, fúvóka).

Jól felhangolt zongora (pianínó).

Legalább 2 db, állítható magasságú kottaállvány

Metronóm

Lehetőleg a teljes alakot visszaadó tükör

KÜRT

A kürttanítás célja feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelő szinten)

- a hangszerük történetét, akusztikai sajátosságait,
- a kürtirodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a kürtcsalád egyéb tagjait és a rokon hangszereket.

Alakítson ki

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test-, hangszer- és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező kúrthangot,
- differenciált hangindítást, elválasztást és hanglezárást,
- megfelelő tempójú repetíciót,
- laza, egyenletes ujjtechnikát,

- pontosan összehangolt nyelv- és ujjmozgást,
- könnyed hangszerkezelést.

Gyakoroltasson rendszeresen

- tartott hangokat állandó és változó dinamikával (pl. mf, ff, pp), az intonáció megtartásával,
- hangsorokat fokozatosan táguló hangterjedelemben,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulókat a hangszer karbantartására.

Előkészítő évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A gyakorlatban felmérni a tanuló hangszeres készségét, zenei érzékét.
- Könnyen játszható anyagon keresztül megalapozni a hangszeres továbbtanulást.

Ajánlott tananyag

Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I. (EMB Z.13369)

Szilágyi: Hangpalota (EB 51001)

Poleh: Dal-, darab-, etűdgyűjtemény no. 1 (Hresztomatyja Muzgisz, Muzika Moszkva)

Szilágyi – Beleznay: Előadási darabok kürtre I. (EB 53002)

Követelmény

A fúvóka helyes felhelyezése az ajakra.

Helyes test- és hangszertartás.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy gyermekdal,
- Egy szemelvény, vagy előadási darab eljátszása.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

Könnyen játszható anyagon keresztül megalapozni a hangszeres továbbtanulást.

Helyesen működő funkciók kialakítása:

- helyes légzés, szájartás,
- a fúvóka helye az ajkakon,
- testtartás,
- hangszertartás.

Ajánlott tananyag

Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I. (EMB Z.13369)

Szilágyi: Hangpalota (EB 51001)

Poleh: Dal-, darab-, etűdgyűjtemény no. 1 (Hresztomatyja Muzgisz, Muzika Moszkva)

Szilágyi – Beleznay: Előadási darabok kürtre I. (EB 53002)

Követelmény

A fúvóka helyes felhelyezése az ajakra.

Helyes test- és hangszertartás.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy gyermekdal,
- Egy szemelvény, vagy előadási darab eljátszása.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

Az előképzőben megalapozott funkciók továbbfejlesztése:

- helyes test- és hangszertartás,
  - szájartás, a fúvóka helyének kialakítása,
  - a helyes légvezetés megalapozása,
  - a nyelvtechnika megalapozása,
  - a manuális technika megalapozása.
- Az intonációs készség fejlesztése.

Ajánlott tananyag

Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I. (EMB Z.13369)

Szilágyi: Hangpalota (EB 51001)

Poleh: Dal-, darab-, etűdgyűjtemény no. 1 (Hresztomatyja Muzgisz, Muzika Moszkva)

Sollár – Uszov: Kürtiskola (válogatva) (Hresztomatyja Muzgisz, Zimmermann Frankfurt)

Szilágyi – Beleznay: Előadási darabok kürtre (I. (EB 53002)

Követelmény

Játék szép kürt hangon.

Portato hangindítás.

Az ujj-, nyelv- és légvezetés-technika összehangolása

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy hangsor – a meglévő hangterjedelem eljátszása negyed és nyolcad értékekben, nyelvvel és legato,
- Egy kantiléna,
- Egy gyakorlat,
- Egy előadási darab zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Helyes test- és hangszertartás.
- A helyes légvezetés, nyelv- és manuális technika fejlesztése, összehangolása, különböző hangindítások elsajátítása más-más tempóban.
- Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése
- Kötés- és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.
- A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése a kantilénákon keresztül.
- Skálák játszása a meglévő hangterjedelmen belül Dúr és összhangzatos moll
- Az intonációs készség fejlesztése.
- Zenei stílusismeret kialakítása szemelvényeken keresztül.

Felhasználható irodalom

Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I. (EMB)

Szilágyi: Hangpalota (EB 51001)

Sollár – Uszov: Kürtiskola (válogatva) Hresztomatyja Muzgisz, Zimmermann Frankfurt)

Kling: Kürtiskola (válogatva) (IMC New York),

Poleh: Dal-, darab-, etűdgyűjtemény no. 1, 2 (Hresztomatyja Muzgisz, (Muzika Moszkva)

Szilágyi – Beleznyay: Előadási darabok kürtre I. (EB 53002)

Követelmény

Játék kifejező, szép kúrthangon.

Különböző hangindítások.

Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.

Széles dinamikai skála alkalmazása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála
- Egy kantiléna kotta nélkül
- Egy gyakorlat
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül, zongorakísérettel.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A funkciók ellenőrzése, a hibák javítása a mindennapi gyakorlatok segítségével.
- A helyes légvezetés, nyelv- és manuális technika fejlesztése, összehangolása, különböző hangindítások elsajátítása más-más tempóban.
- Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése
- Kötés- és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.
- A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése a kantilénákon keresztül.
- Dúr és összhangzatos moll
- Skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.
- Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.
- Társas zenélés: kánonok, egyszerűbb duók, triók.

Ajánlott tananyag

Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola II. (EMB)

Szilágyi: Hangpalota (EB 51001)

Poleh: Dal-, darab-, etűdgyűjtemény no. 1, 2, 3 (Muzika Moszkva)

Sollár – Usov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)

Kling: Kürtiskola (IMC New York)

O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)

Szilágyi – Beleznyay: Előadási darabok kürtre I. (EB 53002)

Követelmény

Játék kifejező, szép kúrthangon.

Különböző hangindítások.

Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.

Széles dinamikai skála alkalmazása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála, különböző skálaképletekkel,
- Egy kantiléna kotta nélkül,
- Két gyakorlat (különböző karakterű szemelvények,
- Egy előadási darab vagy tétel lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A teljes légzés alkalmazása a hangszeres játék minden helyzetében.
- A könnyed fúvástechnika megalapozása.
- A helyes légvezetés, nyelv- és manuális technika továbbfejlesztése a technikai jellegű gyakorlatok segítségével, különböző tempóban.
- Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése
- Kötés- és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.
- A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése kantilénákon keresztül.
- Dúr, és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.
- Az intonációs készség fejlesztése.
- Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.
- Társas zenélés.

Ajánlott tananyag

Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I (EMB)

Szilágyi: Hangpalota

Poleh: Dal-, darab-, etűdgyűjtemény no. 1, 2, 3, 4 (Muzika Moszkva)

Sollár – Usov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)

H.Kling: Kürtiskola (IMC New York)

O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)

Szilágyi – Beleznyay: Előadási darabok kürtre I. (EB 53002)

Követelmény

Játék szép kúrthangon

Különböző hangindítások.

Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.
A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála, különböző skálaképletekkel
- Egy kantiléna
- Két különböző karakterű gyakorlat,
- Egy darab vagy tétel lehetőleg kotta nélkül, zongorakísérettel.

5. évfolyam „A” tagozat

A hangszerkezelés fejlesztése

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A teljes légzés alkalmazás a hangszeres játék minden helyzetében.
- A könnyed fúvástechnika megalapozása
- A bordaközi légzéssel kibővített rekeszlégzés gyakorlása hangszer nélkül és hangszerrel: a levegőoszlop megtámasztása.
- A helyes légvezetés, nyelv- és manuális technika továbbfejlesztése a technikai jellegű gyakorlatok segítségével, különböző tempóban.
- Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése
- Kötés-és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.
- A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése kantilénákon keresztül.
- Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.
- Az intonációs készség fejlesztése.
- Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.
- Transzponálás esz és d kürtben
- Társas zenélés

Ajánlott tananyag

Szilágyi-Kökényessy: Kürtiskola II

Szilágyi: Hangpalota

Poleh: Dal -,darab- ,etűdgyűjtemény no. 1,2,3,4 (Muzika Moszkva)

Sollar-Uszov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)

H. Kling: Kürtiskola (IMC New York)

O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)

Maxim-Alphonse: Etűdök (A.Leduc Paris)

Bordogni-Gabler: Vokalisen (Doblinger)

Szilágyi-Beleznay: Előadási darabok kürtre II

Követelmény

Különböző hangindítások.

Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.

A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.

Transzponálás esz-kürtben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála skálaképletekkel
- Egy kantiléna
- Két különböző karakterű gyakorlat

- Egy darab vagy versenymű tétel lehetőleg kotta nélkül (kivéve kortárszene(zongorakísérettel)

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A teljes légzés alkalmazás a hangszeres játék minden helyzetében.
- A könnyed fúvástechnika megalapozása
- A bordaközi légzéssel kibővített rekeszlégzés gyakorlása hangszer nélkül és hangszerrel: a levegőoszlop megtámasztása.
- A helyes légvezetés, nyelv- és manuális technika továbbfejlesztése a technikai jellegű gyakorlatok segítségével, különböző tempóban.
- Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése
- Kötés-és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.
- A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése kantilénakon keresztül.
- Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.
- Az intonációs készség fejlesztése.
- Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.
- Transzponálás esz, d, és c kürtben
- Társas zenélés

Ajánlott tananyag

Szilágyi-Kökényessy: Kürtiskola II

Szilágyi: Hangpalota

Poleh: Dal-, darab-, etűdgyűjtemény no. 1,2,3,4, ((Muzika Moszkva)

Sollar-Usov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)

H. Kling: Kürtiskola (IMC New York)

O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)

Maxim-Alphonse: Etűdök I (A.Leduc Paris)

Bordogni-Gabler: Vokalisen (Doblinger)

Szilágyi-Beleznyay: Előadási darabok kürtre II

Követelmény

Játék szép kürt hangon.

Különböző hangindítások.

Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.

A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.

Transzponálás esz-és d kürtben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála skálaképletekkel,
- Egy kantiléna,
- Két különböző karakterű gyakorlat,
- Egy darab vagy versenymű tétel lehetőleg kotta nélkül (kivéve kortárszene(zongorakísérettel).

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

„B” tagozatra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek.

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Helyes test- és hangszertartás.
- A helyes légvezetés, nyelv- és manuális technika fejlesztése, összehangolása, különböző hangindítások elsajátítása más-más tempóban.
- Kötés- és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.
- A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése a kantilénákon keresztül.
- Dúr, és összhangzatos moll skálák, különböző skálaképletekkel.
- Az intonációs készség fejlesztése.
- Zenei stílusismeret kialakítása szemelvényeken keresztül.

Ajánlott tananyag

Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I. (EMB)

Szilágyi: Hangpalota (EB 51001)

Sollár – Uszov: Kürtiskola Hresztomatya Muzgisz, Zimmermann Frankfurt)

Kling: Kürtiskola (IMC New York),

Poleh: Dal-, darab-, etűdgyűjtemény no. 1, 2 (Hresztomatya Muzgisz, Muzika Moszkva)

Szilágyi – Beleznyay: Előadási darabok kürtre I. (EB 53002)

Követelmény

Játék szép kúrthangon.

Portato, tenuto hangindítás.

Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy kantiléna kotta nélkül,
- Két különböző technikai és zenei feladatot feldolgozó gyakorlat,
- Egy lassú és egy gyors előadási darab, melyeket kotta nélkül (kivéve kortárs zene), zongorakísérettel kell előadni.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A funkciók ellenőrzése, a hibák javítása a mindennapi gyakorlatok segítségével.
- A helyes légvezetés, nyelv- és manuális technika fejlesztése, összehangolása, különböző hangindítások elsajátítása más-más tempóban.
- Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése
- Kötés- és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.
- A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése a kantilénákon keresztül.
- Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.

- Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.
- Társas zenélés: kánonok, egyszerűbb duók, triók.

Ajánlott tananyag

Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola II. (EMB)

Szilágyi: Hangpalota (EB 51001)

Poleh: Dal-, darab-, etűdgyűjtemény no. 1, 2, 3 (Muzika Moszkva)

Sollár – Uszov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)

Kling: Kürtiskola (IMC New York)

O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)

Szilágyi – Beleznyay: Előadási darabok kürtre I. (EB 53002)

Követelmény

Játék kifejező, szép kúrthangon Különböző hangindítások.

Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.

Széles dinamikai skála alkalmazása.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy kantiléna kotta nélkül,
- Két különböző technikai és zenei feladatot feldolgozó gyakorlat,
- Egy lassú és egy gyors előadási darab, melyeket kotta nélkül (kivéve kortárs zene), zongorakísérettel kell előadni.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A teljes légzés alkalmazása a hangszeres játék minden helyzetében.
- A könnyed fúvástechnika megalapozása.
- A helyes légvezetés, nyelv- és manuális technika továbbfejlesztése a technikai jellegű gyakorlatok segítségével, különböző tempóban.
- Kifejező, szép kúrthang kialakítása
- Kötés- és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.
- A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése kantilénákon keresztül.
- Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.
- Az intonációs készség fejlesztése.
- Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.
- Társas zenélés.

Ajánlott tananyag

Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I (EMB)

Szilágyi: Hangpalota

Poleh: Dal-, darab-, etűdgyűjtemény no. 1, 2, 3, 4 (Muzika Moszkva)

Sollár – Uszov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)

H.Kling: Kürtiskola IMC New York)

O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)

Szilágyi – Beleznyay: Előadási darabok kürtre (I. (EB 53002)

Követelmény

Játék szép kúrthangon.

Különböző hangindítások.

Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.

A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy kantiléna kotta nélkül,
- Két különböző technikai és zenei feladatot feldolgozó gyakorlat,
- Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenymű tétel (az egyik kortárszene legyen), melyeket kotta nélkül (kivéve kortárszene), zongorakísérettel kell előadni.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A teljes légzés alkalmazás a hangszeres játék minden helyzetében.
- A könnyed fúvástechnika megalapozása
- A bordaközi légzéssel kibővített rekeszlégzés gyakorlása hangszer nélkül és hangszerrel: a levegőoszlop megtámasztása.
- A helyes légvezetés, nyelv- és manuális technika továbbfejlesztése a technikai jellegű gyakorlatok segítségével, különböző tempóban.
- Kifejező szép kúrthang kialakítása
- Kötés-és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.
- A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése kantilénákon keresztül.
- Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.
- Az intonációs készség fejlesztése.
- Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.
- Transzponálás esz és d kürtben
- Társas zenélés

Ajánlott tananyag

Szilágyi-Kökényessy: Kürtiskola II

Szilágyi: Hangpalota

Poleh: Dal -,darab- ,etűdgyűjtemény no. 1,2,3,4, (Muzika Moszkva)

Sollar-Uszov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)

H. Kling: Kürtiskola (IMC New York)

O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)

Maxim-Alphonse: Etűdök I (A.Leduc Paris)

Bordogni-Gabler: Vokalisen (Doblinger)

Szilágyi-Beleznay: Előadási darabok kürtre II

Követelmény

Játék szép kürt hangon.

Különböző hangindítások.

Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.

A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.

Transzponálás esz-kürtben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy kantiléna kotta nélkül,
- Két különböző technikai és zenei feladatot feldolgozó gyakorlat,
- Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenymű tétel kotta nélkül (kivéve kortárszene) zongorakísérettel előadni.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A teljes légzés alkalmazás a hangszeres játék minden helyzetében.
- A könnyed fúvástechnika megalapozása
- A bordaközi légzéssel kibővített rekeszlégzés gyakorlása hangszer nélkül és hangszerrel: a levegőoszlop megtámasztása.
- A helyes légvezetés, nyelv- és manuális technika továbbfejlesztése a technikai jellegű gyakorlatok segítségével, különböző tempóban.
- Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése
- Kötés- és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.
- A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése kantilénákon keresztül.
- Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.
- Az intonációs készség fejlesztése.
- Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.
- Transzponálás esz, d, és c kürtben
- Társas zenélés

Ajánlott tananyag

Szilágyi-Kökényessy: Kürtiskola II

Szilágyi: Hangpalota

Poleh: Dal-, darab-, etűdgyűjtemény no. 1,2,3,4 (Muzika Moszkva)

Sollar-Uszov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)

H.Kling: Kürtiskola (IMC New York)

O.Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)

Maxim-Alphonse: Etűdök I (A.Leduc Paris)

Bordogni-Gabler: Vokalisen (Doblinger)

Szilágyi-Beleznay: Előadási darabok kürtre II

Követelmény

Játék szép kürt hangon.

Különböző hangindítások.

Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.

A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.

Transzponálás esz- és d kürtben.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy kantiléna kotta nélkül,
- Két különböző technikai és zenei feladatot feldolgozó gyakorlat,
- Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenymű tétel kotta nélkül (kivéve kortárszene) zongorakísérettel előadni.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

„A” tagozat végén

A tanuló

- a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően szólaltassa meg,
- rendelkezék a játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges koncentrációképeséggel,
- legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befúvásmódot, billentést stb.,
- legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására a klasszikus hangterjedelemben,
- tudjon dinamikailag árnyalt, kulturált, kifejező kúrthangot képezni,
- alkalmazza játékában a hangindítás, elválasztás és hangbefejezés különböző módjait,
- törekedjék játékában a tiszta intonációra,
- rendelkezék az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges technikával,
- tudjon önállóan hangolni,
- ismerje a hangszer karbantartásának alapvető feladatait, és végezze ezeket önállóan,
- ismerje a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.),
- ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- ismerje a kürt történetét, rokon hangszereit,
- ismerje a kürt szerepét különböző zenei korszakokban.

Legyen képes

- Egy kantiléna,
- Egy gyakorlat,
- Egy darab, vagy tétel előadására.

„B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak:

- egy skála a tanuló meglévő hangterjedelmében (alap, terc és I. fokú hármashangzat, nyelvel és kötve, negyed és nyolcad értékekben),
- egy kantiléna,
- két etűd,
- egy előadási darab – ajánlott: J.Skroup: B-dúr koncert (rövid kadenciával), L.v.Beethoven: Románc, J.Concone: Téma és variáció, vagy ehhez hasonló nehézségű darab – előadására kotta nélkül

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Kürt főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy kantiléna; Szilágyi-Kökényessy: Kürtiskola II/31., II/47., II/52., II/73. (EMB13370) nehézségi szintjén.
  - Két különböző karakterű etűd; Szilágyi-Kökényessy: Kürtiskola II/9., II/15., II/16., II/37., II/42., II/68., II/90. (EMB13370) nehézségi szintjén. Az egyik etűd helyett lehet kamaramű is Tarjáni Ferenc: Muzsikáljunk c. gyűjteményéből G.F Händel: Sándor-ünnep nehézségi szintjén.
  - Egy előadási darab; J. Mattheson: Ária, A.J.Varlamov: Orosz népdal, J.A.Hasse: Két tánc, G.F.Händel: Bourrée (Z6902), Mező I: Tánc, F.Schubert: A tavaszhoz nehézségi szintjén.
- Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy skála különböző képletekkel, a meglévő hangterjedelemben.
  - Egy kantiléna; Szilágyi-Kökényessy: Kürtiskola II/110., II/116., II/142., II/155. (EMB13370). nehézségi szintjén.
  - Két etűd; Szilágyi-Kökényessy: Kürtiskola II/119., II/150., II/167., II/209. (EMB13370). nehézségi szintjén; az egyik etűd helyett lehet kamaramű is.
  - Egy előadási darab; L.v.Beethoven: Románc, J.Loëillet: Szonáta, J.S.kroup: B-dúr koncert, A.Frehse: Andante, Székely: Szonatina II-III. tétel (EMB5990) nehézségi szintjén.
- Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

A továbbképző évfolyamok eléréséig az egyes tanulók tudásszintje között jelentős különbség alakulhat ki képességeik, teherbírásuk és szorgalmuk alapján, ezért elsősorban a fejlesztés lehetséges irányait és céljait fogalmazzuk meg.

A továbbképző évfolyamok fő célja a zenei műveltség elmélyítése és a zenélési kedv ébrentartása.

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A zeneiskolai osztályokban elért színvonal eredményes megőrzése.

- A zenei műveltség megőrzése, bővítése, a zenélési kedv ébrentartása.
- Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.
- A dinamikai skála határainak kiszélesítése.
- A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.
- Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése
- Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.
- Könnyű transzpozíciók (e, esz, d, c)
- Társas zenélés.
- Különböző játéktechnikák megismerése (fojtás, szordínó használat, ajaktrilla, f-kürt fogások)

Ajánlott tananyag

Kling: Etűdök (IMC New York)

Szilágyi-Kökényessy: Kürtiskola II.

Maxim-Alphonse: Etűdök I. (A. Leduc)

Kofron: Etűdök

Ónozó: Kürtiskola I-II.

Bujanovszkij: Válogatott etűdök

Szilágyi- Beleznyay: Előadási darabok kürtre I, II.

Macello: a-moll szonáta

Grieg: Tavasz

Mozart: Larghetto

Schubert: Ave Maria

Franz Danzi: Esz-dúr szonáta

Bach: Air

Vivaldi: Concerto 2 kürtre

Követelmény

Játék szép kürthangon.

Különböző hangindítások.

A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.

Transzponálás (esz, d, c).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy kantiléna,
- Egy gyakorlat,
- Egy lassú és 1 gyors előadási darab vagy versenymű tétel.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.
- A dinamikai skála határainak kiszélesítése.
- A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.
- Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése
- Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.
- Nyilvános szereplés félévente egy alkalommal.

- Könnyű transzpozíciók (e, esz, d, c, g, fisz)
- Társas zenélés.
- Különböző játéktechnikák megismerése (fojtás, szordínó használat, ajaktrilla, f-kürt fogások)

Ajánlott tananyag

Kling: Etűdök (IMC New York)

Szilágyi-Kökényessy: Kürtiskola II.

Panseron: 20 cantilena

O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)

Maxim-Alphonse: Etűdök I. (A. Leduc)

Geisler: Kürtiskola (Hofmeister)

Kofron: Etűdök

Bujanovszkij: Válogatott etűdök

Szilágyi- Beleznyay: Előadási darabok kürtre I, II.

Loeillet: Szonáta

Wagner: Walter dala

Vlaszov: Melódia

Händel: Larghetto

Franz Danzi: Esz-dúr szonáta

C. Saint-Saens: A hattyú

Saint- Saens : Koncert

Matis: Koncert

Maxim Alfonz: Eűdök II.

Franz Strauss: Notturmo

Dvorak: X. szláv tánc

Rachmaninoff: Vocalise

Követelmény

Játék szép kürt hangon.

Különböző hangindítások.

A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.

Transzponálás (e, esz, d, c, g).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy kantiléna,
- Egy gyakorlat,
- Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenymű tétel lehetőleg kotta nélkül.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.

A dinamikai skála határainak kiszélesítése.

A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.

Kifejező szép kürt hang Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.

Könnyű transzpozíciók (összes transzpozícióban)

Társas zenélés.

Zenekari szólamismeret.

Különböző játéktechnikák megismerése (fojtás, szordínó használat, ajaktrilla, f-kürt fogások)

Ajánlott tananyag

Kling: Etűdök (IMC New York)

Panseron: 20 cantilena

O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)

Kopprasch: Etűdök I. (Hofmeister)

Maxim-Alphonse: Etűdök II. (A. Leduc)

Thevet: 60 Etűd I. (A. Leduc)

Geisler: Kürtiskola (Hofmeister)

Kofron: Etűdök

Bujanovszkij: Válogatott etűdök

Szilágyi- Beleznyay: Előadási darabok kürtre I, II.

Bozza: En Irlande

Mendelssohn: Tavaszi dal

Mozart: D-dúr kürtverseny (Breitkopf & Hartel)

Mozart: Esz-dúr kürtverseny no. 3. (Breitkopf & Hartel)

Franz Danzi: Esz-dúr szonáta

C. Saint-Saens: A hattyú

O. Franz: Dal szöveg nélkül

Kofron: Sonatina

Saint- Saens : Koncert

Matis: Koncert

Hidas: Concerto per corno

Bordogni-Gabler: Canilenák

Franz Strauss: Koncert

B.Kroll: Laudatio

Lorenz: Elegia

J. Haydn: D-dúr kürtverseny II.

Követelmény

Játék szép kúrthangon.

Különböző hangindítások.

A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.

Tranzponálás (e, esz, d, c, g, fisz).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy kantiléna,

– Egy gyakorlat,

– Egy lassú és 1 gyors előadási darab vagy versenymű tétel lehetőleg kotta nélkül.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.

– A dinamikai skála határainak kiszélesítése.

– A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.

- Kifejező szép kúrthang Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.
- Könnyű transzpozíciók (összes transzpozícióban)
- Társas zenélés.
- Zenekari szólamismeret.
- Különböző játéktechnikák megismerése (fojtás, szordínó használat, ajaktrilla, f-kürt fogások)

Ajánlott tananyag

Kling: Etűdök (IMC New York)
 Panseron: 20 cantilena
 O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)
 Kopprasch: Etűdök I. (Hofmeister)
 Maxim-Alphonse: Etűdök II. (A. Leduc)
 Thevet: 60 Etűd I. (A. Leduc)
 Kofron: Etűdök
 Bujanovszkij: Válogatott etűdök
 Glazunov: Álom
 Pergolesi: Siciliana
 Mozart: D-dúr kürtverseny (Breitkopf & Hartel)
 Mozart: Esz-dúr kürtverseny no. 3. (Breitkopf & Hartel)
 Jan Vaclav Stich: Concerto No.7.
 S. R. Mercadante: Concerto
 O. Franz: Dal szöveg nélkül
 Kofron: Sonatina
 Koetsier. Ramance
 Saint- Saens : Koncert
 Mozart: Esz-dúr kürtverseny no. 2
 Mozart: Esz-dúr kürtverseny no. 4
 Mozart: Kürtkvintett
 Hidas: Concerto per corno
 Bordogni-Gabler: Cantilenák
 R. Strauss: Kürtverseny op. 11.
 R. Strauss: Andante
 F. Strauss: Téma és variációk
 Ravel: Pavane

Követelmény

Játék szép kúrthangon.
 Különböző hangindítások.
 A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.
 Transzponálás (minden transzpozíció).

Az év végi vizsgaajánlott anyaga

- Egy kantiléna,
- Egy gyakorlat,
- Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenymű tétel lehetőleg kotta nélkül.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

A továbbképző évfolyamok „B” tagozatos tanulói nem zenei jellegű közismereti tanulmányaik mellett is meg akarják őrizni a zenei pálya választásának lehetőségét, hogy elkerüljék a korai pályaválasztást.

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Természetes, oldott hangszerkezelés, tudatos légzéstechnika elsajátítása
- Kiegyenlített, dinamikailag árnyalt hang képzése
- Tudatos nyelv-technikák alkalmazása
- Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.
- A dinamikai skála határainak kiszélesítése.
- A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.
- Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.
- Könnyű transzpozíciók (e, esz, d, c)
- Társas zenélés.
- A különböző zenei stílusok jellemző vonásai ismeretében a művek stílushű előadása

- A művek harmóniai és formai elemzése
- A zenei memória, hallás, és képzelőerő, valamint az előadói készség fejlesztése
- A kortárs zene értő befogadása és művelése.

Ajánlott tananyag

Kling: Etűdök (IMC New York)

Szilágyi-Kökényessy: Kürtiskola II.

Maxim-Alphonse: Etűdök I. (A. Leduc)

Kofron: Etűdök

Ónozó: Kürtiskola I-II.

Bujanovszkij: Válogatott etűdök

Szilágyi- Beleznyay: Előadási darabok kürtre I, II.

Macello: a-moll szonáta

Grieg: Tavasz

Mozart: Larghetto

Schubert: Ave Maria

Franz Danzi: Esz-dúr szonáta

Bach: Air

Vivaldi: Concerto 2 kürtre

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy kantiléna,
- Egy gyakorlat,
- Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenymű tétel előadása kotta nélkül.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Természetes, oldott hangszerkezelés, tudatos légzéstechnika elsajátítása
- Tudatos nyelv-technikák alkalmazása
- Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.
- A dinamikai skála határainak kiszélesítése.
- A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.
- Kifejező szép kúrthang
- Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.
- Könnyű transzpozíciók (e, esz, d, c, g, fisz)
- Társas zenélés.
- Különböző játéktechnikák megismerése (fojtás, szordínó használat, ajaktrilla, f-kürt fogások)

Zenei ismeretek

- a különböző zenei stílusok jellemző vonásai ismeretében a művek stílushű előadása
- a művek harmóniai és formai elemzése
- a zenei memória, hallás, és képzelőerő, valamint az előadói készség fejlesztése.
- a tanulót a kortárs zene befogadására és művelésére.

Ajánlott tananyag

Kling: Etűdök (IMC New York)

Szilágyi-Kökényessy: Kürtiskola II.

Panseron: 20 cantilena

O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)

Maxim-Alphonse: Etűdök I. (A. Leduc)

Geisler: Kürtiskola (Hofmeister)

Kofron: Etűdök

Bujanovszkij: Válogatott etűdök

Szilágyi- Beleznyay: Előadási darabok kürtre I, II.

Loeillet: Szonáta

Wagner: Walter dala

Vlaszov: Melódia

Händel: Larghetto

Franz Danzi: Esz-dúr szonáta

C. Saint-Saens: A hattyú

Saint- Saens : Koncert

Matis: Koncert

Maxim Alfonz: Etűdök II.

Franz Strauss: Notturmo

Dvorak: X. szláv tánc

Rachmaninoff: Vocalise

Követelmény

Játék szép kúrthangon.

Különböző hangindítások.

A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.

Transzponálás (e, esz, d, c, g).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy kantiléna,
- Egy gyakorlat,
- Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenymű tétel előadása kotta nélkül.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Természetes, oldott hangszerkezelés, tudatos légzéstechnika elsajátítása
- Tudatos nyelv-technikák alkalmazása
- Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.
- A dinamikai skála határainak kiszélesítése.
- A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.
- Kiegyenlített, dinamikailag árnyalt hang képzése
- Kifejező szép kúrthang Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.
- Könnyű transzpozíciók (összes transzpozícióban)
- Társas zenélés.
- Zenekari szólamismeret.
- Különböző játéktechnikák megismerése (fojtás, szordínó használat, ajaktrilla, f-kürt fogások)

Zenei ismeretek

- A különböző zenei stílusok jellemző vonásai ismeretében a művek stílushű előadása
- A művek harmóniai és formai elemzése
- A zenei memória, hallás, és képzelőerő, valamint az előadói készség fejlesztése.
- A tanulót a kortárs zene befogadására és művelésére.

Ajánlott tananyag

Kling: Etűdök (IMC New York)

Panseron: 20 cantilena

O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)

Kopprasch: Etűdök I. (Hofmeister)

Maxim-Alphonse: Etűdök II. (A. Leduc)

Thevet: 60 Etűd I. (A. Leduc)

Geisler: Kürtiskola (Hofmeister)

Kofron: Etűdök

Bujanovszkij: Válogatott etűdök

Szilágyi- Beleznay: Előadási darabok kürtre I, II.

Bozza: En Irlande

Mendelssohn: Tavaszi dal

Mozart: D-dúr kürtverseny (Breitkopf & Hartel)

Mozart: Esz-dúr kürtverseny no. 3. (Breitkopf & Hartel)

Franz Danzi: Esz-dúr szonáta

C. Saint-Saens: A hattyú

O. Franz: Dal szöveg nélkül

Kofron: Sonatina

Saint- Saens : Koncert
Matis: Koncert
Hidas: Concerto per corno
Bordogni-Gabler: Canilenák
Franz Strauss: Koncert
B.Kroll: Laudatio
Lorenz: Elegia
J. Haydn: D-dúr kürtverseny II.

Követelmény
Játék szép kúrthangon.
Különböző hangindítások.
A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.
Transzponálás (e, esz, d, c, g, fisz).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy kantiléna,
- Egy gyakorlat,
- Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenymű tétel előadása kotta nélkül.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Természetes, oldott hangszerkezelés, tudatos légzéstechnika elsajátítása
- Tudatos nyelv-technikák alkalmazása
- Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.
- A dinamikai skála határainak kiszélesítése.
- A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.
- Kiegyenlített, dinamikailag árnyalt hang képzése
- Kifejező szép kúrthang
- Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.
- Könnyű transzpozíciók (összes transzpozícióban)
- Társas zenélés.
- Zenekari szólamismeret.
- Különböző játéktechnikák megismerése (fojtás, szordínó használat, ajaktrilla, f-kürt fogások)
- A különböző zenei stílusok jellemző vonásai ismeretében a művek stílushű előadása
- A művek harmóniai és formai elemzése
- A zenei memória, hallás, és képzelőerő, valamint az előadói készség fejlesztése.
- A kortárs zene értő befogadása és művelése.

Ajánlott tananyag

Kling: Etűdök (IMC New York)
Panseron: 20 cantilena
O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)
Kopprasch: Etűdök I. (Hofmeister)
Maxim-Alphonse: Etűdök II. (A. Leduc)
Thevet: 60 Etűd I. (A. Leduc)

Kofron: Etűdök
Bujanovszkij: Válogatott etűdök
Glazunov: Álom
Pergolesi: Siciliana
Mozart: D-dúr kűrtverseny (Breitkopf & Hartel)
Mozart: Esz-dúr kűrtverseny no. 3. (Breitkopf & Hartel)
Jan Vaclav Stich: Concerto No.7.
S. R. Mercadante: Concerto
O. Franz: Dal szűveg nélkül
Kofron: Sonatina
Koetsier. Ramance
Saint- Saens : Koncert
Mozart: Esz-dúr kűrtverseny no. 2
Mozart: Esz-dúr kűrtverseny no. 4
Mozart: Kűrtkvintett
Hidas: Concerto per corno
Bordogni-Gabler: Cantilénák
R. Strauss: Kűrtverseny op. 11.
R. Strauss: Andante
F.,Strauss: Téma és variációk
Ravel: Pavane

Követelmény

Játék szép kűrthangon.

Kűlönbűzű hangindítások.

A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.

Transzponálás (e, esz, d, c, g, fisz).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

Egy kantiléna,

Egy gyakorlat,

Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenymű tétel előadása kotta nélkül.

Követelmények a továbbkűpzű évfolyamainak elvűgzése után

„A” tagozat vűgén

A tanuló ismerje hangszeres múltját, irodalmát, a jelentűsebb alkotű- és előadűművészek munkásságát.

Legyen képes

- természetes, oldott hangszerkezelésre, helyes testtartásra, hangszertartásra, a tudatos légűzéstechnika alkalmazására,
- C-g² hangterjedelemben kiegyenlítettten, kűlönbűzű dinamikai árnyalattal, tiszta intonációval játszani, a nyelvtechnika tudatos alkalmazásával,
- életkorának és képességeinek megfelelű zenei anyag kottahű, stűlusos, a zenei összefűggéseket visszaadű, értelmesen tagolt, árnyalt előadására, szép kifejezű kűrthangon,
- az előadási darabokat fejbűl játszani,
- technikai szempontbűl tudatos, elemzű gyakorlásra,
- igényesebb kamarazenei művek előadásában közreműkűdni.

Rendelkezzék

- a zenei kifejezűst lehetűvű tevű képzelűerűvel, technikával, formálűkűszűsséggel,

- koncentrációképeséssel,
- lapról olvasási készséggel, amely a mindenkori darab megszólaltatásához, illetve a kamarazenéléshez szükséges.

„B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- F-c³ között kiegyenlítően, tiszta intonációval, a nyelvtechnika tudatos alkalmazásával játszani,
- az ajaktrilla megvalósítására.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Kürt főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy kantiléna transzponálása Esz-kürtben; Szilágyi-Kökényessy: Kürtiskola II (EMB 13370) II/110., II/161., II/203. nehézségi szintjén.
- Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, ill. versenymű, vagy szonáta lassú és gyors tétele; az egyik előadási darab helyett kamaramű játszható; Schubert: Szerenád, Telemann: Allegretto, Mozart: D-dúr kürtverseny (Breitkopf), Händel: Ária, Skroup: B-dúr koncert, Csajkovszkij: Édes álom, Glinka: Északi fény, Martini: Gavotte, Székely: Szonatina (EMB 5990 kötetben), Szervánszky: Kis szvit (EMB 5990 kötetben) nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Transzponálás Esz-, vagy D-kürtben; Szilágyi-Kökényessy: Kürtiskola II (EMB 13370) II/136., II/187. nehézségi szintjén.
- Egy etűd; Szilágyi-Kökényessy: Kürtiskola II (EMB 13370) II/182., II/193., II/210. nehézségi szintjén.
- Egy kamaramű; Mozart-kürtduók (Hofmeister), Haydn: Divertimento, Farkas F.: Régi magyar táncok – fúvósötös (EMB 14056) – nehézségi szintjén.
- Egy előadási darab, vagy 2 különböző karakterű tétel zongorakísérettel; Bogár: Változó felhők, Zempléni: Rapszódia nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,

- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő számú, jó minőségű hangszer és tartozék.

Jól felhangolt zongora (pianínó).

Legalább 2 db kottatartó.

Metronóm.

HARSONA-TENORKÜRT-BARITONKÜRT

A harsona és rokon hangszerei, a tenorkürt- és a baritonkürt-tanítás szakirányú feladatai

A képzés legeredményesebb módjának az tekinthető, ha a tanuló 8-9 éves korában tenoron vagy baritonon kezdi a mélyrézfúvós hangszerek tanulását és csak a tanulmányok során amikor erre alkalmassá válik, tér át a harsona tanulására. A tenoron vagy baritonon megszerzett készségek birtokában a továbbtanulást megelőző két évben elegendő a harsonatanulást megkezdeni a zeneművészeti szakközépiskolai felvételi követelmény eléréséhez.

A harsonatanítás szakirányú feladatai:

- ismertesse meg a tanulóval (életkoruknak megfelelő szinten) a hangszerek lehetőségeit, irodalmát; történetét, akusztikai sajátosságait, az irodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test-, száj-, hangszer- és kéztartást, tolókezelést és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező zenei hangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- megfelelő tempójú repetíciót,
- laza, egyenletes kartechnikát,
- pontosan összehangolt nyelv- és karmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- tartott hangokat állandó és változó dinamikával, az intonáció lehetőség szerinti megtartásával,
- hangsorokat, fokozatosan táguló hangterjedelemben, különböző figurációkkal,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a helyes légzés kialakítására, gyakorlására, fejlesztésére intenzív légzésfejlesztési gyakorlatokkal,
- a helyes szájtartás kialakítására, a szájizomzat fejlesztésére a mindennapi gyakorlatok segítségével:
- fúvóka és hangszer nélkül csupán ajakkal,

- csak fúvókával,
- hangszerrel,
- mindezek ellenőrzése fúvóka karikával,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulót a hangszer karbantartására.

Előkészítő évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A hangszer felépítése, részei.
- A kottaolvasás alapfogalmai, illetve kulcs.
- Az egész, fél, negyed, nyolcad hangjegyértékek és az ezeknek megfelelő szünetjelek.
- A 4/4-es, 2/4-es és 3/4-es ütemek.
- Az előforduló hangok fogásai.
- A helyes test- és hangszertartás kialakítása.
- A rekeszlégzés alapjainak elsajátítása, a levegővezetés megalapozása.
- A helyes szájtartás kialakítása ajakrezgés és fúvókázás segítségével.
- A hangindítás megalapozása.

Ajánlott tananyag

Steiner: Harsona ABC (ajak- és fúvókagyakorlatok)

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.

Steiner-Völgyi-Zilcz: Harsonaiskola I.

Steiner: Bariton ABC

Steiner: Harsona ABC

Colin: Trombitaiskola kezdőknek

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.

Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,

Sztán: Repertoire Trombita-

Előadási darabok gordonkára I,

Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1.

Gyerekdalok, népdalok

Követelmény

Az egészséges, szép hang kialakítása.

Hangterjedelem: maximum B-g-ig (hangzó).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Két gyakorlat,
- Egy előadási darab.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A hangszer felépítése, részei.
- A kottaolvasás alapfogalmai, illetve kulcs.
- Az egész, fél, negyed, nyolcad hangjegyértékek és az ezeknek megfelelő szünetjelek.
- A 4/4-es, 2/4-es és 3/4-es ütemek.
- Az előforduló hangok fogásai.
- A helyes test- és hangszertartás kialakítása.
- A rekeszlégzés alapjainak elsajátítása, a levegővezetés megalapozása.
- A helyes szájtartás kialakítása ajakregzés és fúvókázás segítségével.
- A hangindítás megalapozása.
- A legató játék alapjainak elsajátítása ajakregzéssel, fúvókával, hangszerrel.

Ajánlott tananyag

Steiner: Harsona ABC

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. vagy a tanuló képességeinek ismeretében a tanár belátása és tapasztalata szerinti gyakorlatok

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.

Steiner-Völgyi-Zilcz: Harsonaiskola I.

Steiner: Bariton ABC

Steiner: Harsona ABC

Colin: Trombitaiskola kezdőknek

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.

Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,

Sztán: Repertoire Trombita-

Előadási darabok gordonkára I,

Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1.

Követelmény

Az egészséges, szép hang kialakítása.

Hangterjedelem: maximum G-b-ig (hangzó).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Két gyakorlat,
- Egy előadási darab.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A hangszer felépítése, részei.
- Az egész, fél, negyed és nyolcad hangérték és a megfelelő szünetjelek.
- Nyújtópont a félkotta mellett.
- A módosítójelek.
- A 4/4-es, 2/4-es, 3/4-es ütem.
- Az előforduló hangok fogásai.

- Memóriafejlesztés: gyermekdalok, népdalok, és az előadási darabok kotta nélkül.
- Motívumok, dallamok azonosságának, különbözőségének megismerése.
- A helyes test- és hangszertartás kialakítása.
- A rekeszlégzés alapjainak gyakorlása, a levegővezetés megalapozása.
- A helyes szájtartás fejlesztése ajakrezgés és fúvókázás segítségével.
- A hangindítás megalapozása.
- A legato játék alapjainak elsajátítása ajakrezgéssel, fúvókával, hangszerrel.

Ajánlott tananyag

Steiner: Bariton ABC

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.

Steiner: Bariton ABC-ből válogatva

Perényi Péter: 347 etűd-ből válogatva

Krumpfer: Trompeten schule für anfangen-ből válogatva

Colin: Trombitaiskola kezdőknek

Colin: Modern Method for Trombon

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. (zongorakíséretes darabok)

Steiner: Harsonaiskola (a zongorakíséretes darabokból)

Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,

Sztán: Repertoire Trombita

Manfred Schmitz Trompeten spiele 1.

Lengyel-Pejtsik: Gordonkamuzsika I.

Csáth: Előadási darabok gordonkára I.

Követelmény

A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen belül a tanult ritmusértékeket tartalmazó gyakorlat előadására egészséges, szép hangon.

Hangterjedelem: G-b-ig (hangzó).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Két gyakorlat,
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A kottaolvasás továbbfejlesztése: szinkópa, nagy és kis nyújtott és éles ritmusok ismertetése, a tizenhatod érték és szünetjele.
- A 3/8-os, 6/8-os, ütem és alla breve.
- Ritmusképlet: a triola és a 6/8-os ütem különböző képletei.
- A játékmód további differenciálása (staccato nyolcad mozgásban).
- Dinamika: a pianótól a fortéig.
- Memóriafejlesztés: hangsorok és előadási darabok (3-4) kotta nélkül.
- Hangterjedelem: G- d'-ig.
- Hangképzés: tiszta szép intonáció kialakítása fúvóka- és hangképző gyakorlatokon keresztül.
- A légvezetés, nyelvtechnika továbbfejlesztése.
- Hangsorok a tanuló hangterjedelmi képességeinek függvényében

Ajánlott tananyag

Steiner: Harsonaiskola ABC (ajak- és fúvókagyakorlatok)

Steiner: Mindennapi gyakorlatok (felhangkötések)

Colin: Kötésgyakorlatok

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.

Steiner: Bariton ABC

Perényi Péter: 347 etűd

Steiner: Harsona ABC

Lubik: Kantilénák

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola

Steiner: Harsona ABC (a zongorakíséretes darabokból)

Ujfalusi-Steiner: Előadási darabok rézfúvosokra

Sztán: Repertoire – Trombita,

Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1 -2.

Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika I.

Csáth: Előadási darabok gordonkára I.

Steiner: Repertoire – Rézfúvók

Charpentier: Te Deum (Edition Simonffy)

Négy régi olasz dal (Edition Simonffy)

Borst – Bogár: Trombitamuzsika kezdők számára

Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára

Követelmény

A tanuló legyen képes nyolcadokat, tizenhatodokat, tartalmazó darabok lejátszására.

Egy dúr skála és párhuzamos mollja kotta nélkül.

Különböző karakterű és ritmikájú gyakorlatok.

Évfolyamának megfelelő hangterjedelmű előadási darab előadása kotta nélkül

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála kotta nélkül,
- Két gyakorlat,
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A dúr és moll hangsor szerkezete.
- A 9/8-os, 12/8-os ütem.
- Ritmusképletek: az eddig elsajátított ritmusképletek kombinációi.
- A zenei anyagban szereplő előadási darabok stílusjegyeinek ismerete.
- A társas zenélés alapjai, két-háromszólamú gyakorlatok eljátszása.
- A funkciók ellenőrzése, a hibák korrigálása a mindennapi gyakorlatokon keresztül.
- Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása.
- A manuális készség továbbfejlesztése.
- A legato játék kifejlesztése, kvart- és kvintkötések lefelé és felfelé.

Ajánlott tananyag

Steiner: Harsonaiskola ABC (ajak- és fúvókagyakorlatok)

Steiner: Mindennapi gyakorlatok (felhangkötések)

Colin: Kötésgyakorlatok

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola (63-118)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.

Steiner: Bariton ABC

Perényi Péter: 347 etűd

Steiner: Harsona ABC

Lubik: Kantilénák

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola

Steiner: Harsona ABC (a zongorakíséretes darabokból)

Ujfalusi-Steiner: Előadási darabok rézfúvosokra

Sztán: Repertoire – Trombita,

Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1 -2.

Lengyel-Pejtsik: Gordonkamuzsika I.

Csáth: Előadási darabok gordonkára I.

Steiner: Repertoire – Rézfúvók

Charpentier: Te Deum (Edition Simonffy)

Négy régi olasz dal (Edition Simonffy)

Borst – Bogár: Trombitamuzsika kezdők számára

Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára

Követelmény

A tanuló legyen képes a tanult ritmusokra épülő gyorsabb technikai gyakorlat eljátszására.

Felhangkötéseket tartalmazó gyakorlatok.

Barokk vagy klasszikus szonátatétel előadása.

Az év végi beszámoló ajánlott anyaga

- Egy skála,
- Két gyakorlat,
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Ütemfajták: váltakozó ütemek.
- Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.
- Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni. Vegye figyelembe a dinamikai és artikulációs előírásokat.
- Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
- A nyelv- és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.
- A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.
- Kötéstanulmányok: kis terc-, nagy terc-, kvint-, kvart- le és felfelé.

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Steiner: Harsona ABC (mindennapi gyakorlatok)

Lubik: Kantiléna

Colin: Complete Modern Method for Trumpet or Cornet

Colin: Kötésgyakorlatok

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II. (skálatanulmányok)

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II. (1-51)

Clodomier: Petits Exercices.

Robert Müller: Technische studien I.

Steiner: Harsona ABC

Perényi Péter: 347 etűd

Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.

Arban: gyakorlatok válogatva a hangterjedelemnek megfelelően

Steiner: Harsona ABC

Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,

Sztán: Repertoire Trombita

Előadási darabok gordonkára I

Manfred Schmitz Trompeten spiele 1-2.

Lengyel-Pejtsik: Gordonkamuzsika I-II

Csáth: Előadási darabok gordonkára I-II

Steiner: Repertoire Rézfúvók

Magyar szerzők előadási darabjai trombitára és zongorára

Sugár: Dal és tánc

Hasse: Két tánc

Purcell: Szvit

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú etűd eljátszása.

Kantiléna jellegű nagy íveket átfogó etűd előadása.

Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála,
- Két gyakorlat,
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Ütemfajták: váltakozó ütemek.
- Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.
- Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni. Vegye figyelembe a dinamikai és artikulációs előírásokat.
- Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
- A nyelv- és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.

- A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.
- Kötéstanulmányok: kis terc-, nagy terc-, kvint-, kvart- le és felfelé.

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Lubik: Kantiléna

Colin: Complete Modern Method for Trumpet or Cornet

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II. (skálatanulmányok)

Arban: Skálagyakorlatok

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II. (52-116)

Clodomir: Petits Exercices.

Robert Müller: Technische studien I.

Steiner: Harsona ABC

Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.

Arban: gyakorlatok válogatva

Steiner: Harsona ABC

Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,

Sztán: Repertoire Trombita

Előadási darabok gordonkára I

Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1-2.

Lengyel-Pejtsik: Gordonkamuzsika I-II

Csáth: Előadási darabok gordonkára I-II

Steiner: Repertoire Rézfúvók

Magyar szerzők előadási darabjai trombitára és zongorára

Sugár: Dal és tánc

Hasse: Két tánc

Purcell: Szvit

Diabelli: Sonatina

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú etűd eljátszása.

Kantiléna jellegű nagy íveket átfogó etűd előadása.

Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála,
- Két gyakorlat,
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Ütemfajták: váltakozó ütemek.

– Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.

– Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni. Vegye figyelembe a dinamikai és artikulációs előírásokat. Sajátítsa el a tenorkulcs olvasását és használatát.

- Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
- A nyelv- és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.
- A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.
- Kötéstanulmányok: kis terc-, nagy terc-, kvint-, kvart- oktáv kötések le és felfelé.

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Steiner: Harsona ABC

Arban: Vollständige schule für trompete – válogatott gyakorlatok

Lubik: Kantiléna

Colin: Complete Modern Method for Trumpet or Cornet

Borst: Skálagyakorlatok trombitára

Arban: Technikai gyakorlatok – skálagyakorlatok (violin és basszuskulcsban, szükség szerint)

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola III.

Clodomir: Petits Exercices.

Robert Müller: Technische studien I-II

Kopprasch: Technikai etűdök I.

Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.

Makovecz: Válogatott etűdök I.

Arban: gyakorlatok válogatva

Steiner: Harsona ABC

Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,

Sztán: Repertoire Trombita-

Előadási darabok gordonkára I,

Manfred Schmitz Trompeten spiele 1-2.

Lengyel-Pejtsik: Gordonkamuzsika I-II

Csáth: Előadási darabok gordonkára I-II

Steiner: Repertoire Rézfúvók

Magyar szerzők előadási darabjai trombitára és zongorára

Sugár: Dal és tánc

Hasse: Két tánc

Diabelli: Szonatina

Händel: B-dúr sonata

Vivaldi: Sechs violoncello sonaten – válogatva

Purcell: Szvit

Telemann: F-dúr sonata

Fitzgerald: Angol szvit

Marcello: Hat szonáta csellóra

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú etűd eljátszása.

Kantiléna jellegű nagy íveket átfogó etűd előadása.

Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.

Az év végi beszámoló ajánlott anyaga

- Egy skála
- Két gyakorlat,

- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

2. évfolyam „B” tagozat

„B” tagozatos oktatásra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a „B” tagozatos oktatás minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek.

A tanulók legkorábban az „A” tagozat 2. évfolyam elvégzése után kerülhetnek „B” tagozatra.

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A kottaolvasás továbbfejlesztése: szinkópa, nagy és kis nyújtott és éles ritmusok ismertetése, a tizenhatod érték és szünetjele.
  - A 3/8-os, 6/8-os, ütem és alla breve.
  - Ritmusképlet: a triola és a 6/8-os ütem különböző képletei.
  - A játékmód további differenciálása (staccato nyolcad mozgásban).
  - Dinamika: a pianótól a fortéig.
  - Memóriafejlesztés: hangsorok és előadási darabok kotta nélkül.
  - Hangterjedelem: G- d'-ig.
-
- Hangképzés: tiszta szép intonáció kialakítása fúvóka- és hangképző gyakorlatokon keresztül.
  - A légvezetés, nyelvtechnika továbbfejlesztése.
  - Hangsorok a tanuló hangterjedelmi képességeinek függvényében.

Ajánlott tananyag

Steiner: Harsonaiskola ABC

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Colin: Kötésgyakorlatok

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola

Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.

Steiner: Bariton ABC

Perényi Péter: 347 etűd

Steiner: Harsona ABC

Lubik: Kantilénák

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola

Steiner: Harsona ABC (a zongorakíséretes darabokból)

Ujfalusy-Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra

Sztán: Repertoire – Trombita,

Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1 -2.

Lengyel-Pejtsik: Gordonkamuzsika I.

Csáth: Előadási darabok gordonkára I.

Steiner: Repertoire – Rézfúvók

Charpentier: Te Deum (Edition Simonffy)

Négy régi olasz dal (Edition Simonffy)

Borst – Bogár: Trombitamuzsika kezdők számára

Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára

Követelmény

A tanuló legyen képes nyolcadokat, tizenhatodokat, tartalmazó darabok lejátszására.

Egy dúr skála és párhuzamos mollja kotta nélkül.

Különböző karakterű és ritmikájú gyakorlatok.

Évfolyamának megfelelő hangterjedelmű előadási darab előadása kotta nélkül

Hangsorok hármashangzat-felbontással a megadott hangterjedelmen belül.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála kotta nélkül,
- Egy gyakorlat,
- Két előadási darab kotta nélkül.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A dúr és moll hangsor szerkezete.
- A 9/8-os, 12/8-os ütem.
- Ritmusképletek: Az eddig elsajátított ritmusképletek kombinációi.
- A zenei anyagban szereplő előadási darabok stílusjegyeinek ismerete.
- A társas zenélés alapjai, két-háromszólamú gyakorlatok eljátszása.
- A funkciók ellenőrzése, a hibák korrigálása a mindennapi gyakorlatokon keresztül.

- Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása.
- A manuális készség továbbfejlesztése.
- A legato játék kifejlesztése, kvart- és kvintkötések lefelé és felfelé.

Ajánlott tananyag

Steiner: Harsonaiskola ABC

Steiner: Mindennapi gyakorlatok (felhangkötések)

Colin: Kötésgyakorlatok

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola

Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.

Steiner: Bariton ABC

Perényi Péter: 347 etűd

Steiner: Harsona ABC

Lubik: Kantilénák

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola

Steiner: Harsona ABC (a zongorakíséretes darabokból)

Ujfalusy-Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra

Sztán: Repertoire – Trombita,

Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1 -2.

Lengyel-Pejtsik: Gordonkamuzsika I.

Csáth: Előadási darabok gordonkára I.

Steiner: Repertoire – Rézfúvók

Charpentier: Te Deum (Edition Simonffy)

Négy régi olasz dal (Edition Simonffy)

Borst – Bogár: Trombitamuzsika kezdők számára

Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára

Követelmény

A tanuló legyen képes a tanult ritmusokra épülő gyorsabb technikai gyakorlat eljátszására.

Felhangkötéseket tartalmazó gyakorlatok.

Barokk vagy klasszikus szonátatétel előadása.

Kvint- és kvartkötések és összekapcsolásuk nagy és kis terckötésekkel;

Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 2#, 2b előjegyzésig.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála,
- Egy gyakorlat,
- Két előadási darab kotta nélkül.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Ütemfajták: váltakozó ütemek.
- Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.
- Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni.
- Hangképzés: a használt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
- A nyelv- és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.
- A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.
- Kötéstanulmányok: kis terc-, nagy terc-, kvint-, kvart- le és felfelé.

Ajánlott tananyag

Steiner: Harsonaiskola ABC

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Colin: Kötésgyakorlatok

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola

Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.

Steiner: Bariton ABC

Perényi Péter: 347 etűd

Steiner: Harsona ABC

Lubik: Kantilénák

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola

Steiner: Harsona ABC

Ujfalusy-Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra

Sztán: Repertoire – Trombita,

Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1 -2.

Lengyel-Pejtsik: Gordonkamuzsika I.

Csáth: Előadási darabok gordonkára I.

Steiner: Repertoire – Rézfúvók

Charpentier: Te Deum (Edition Simonffy)

Négy régi olasz dal (Edition Simonffy)

Borst – Bogár: Trombitamuzsika kezdők számára

Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára

Követelmény

Ujjgyakorlatok, a díszítések megalapozása.

A természetes kvint-, kvart-, nagy és kis terckötések.

Hangsorok, terclépések, hármashangzatok másfél oktávon keresztül 4#, 4b előjegyzésig; a teljes kvintkör ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála,
- Egy gyakorlat,
- Két előadási darab kotta nélkül.

5. évfolyam „B”tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Ütemfajták: váltakozó ütemek.
- Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.
- Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni. Vegye figyelembe a dinamikai és artikulációs előírásokat.
- Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
- A nyelv- és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.
- A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.
- Kötéstanulmányok: kis terc-, nagy terc-, kvint-, kvart- le és felfelé.

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Lubik: Kantiléna

Colin: Complete Modern Method for Trumpet or Cornet

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II.

Arban: Skálagyakorlatok

Clodomir: Petits Exercices.

Robert Müller: Technische studien I.

Steiner: Harsona ABC

Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.

Arban: gyakorlatok válogatva

Steiner: Harsona ABC

Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,

Sztán: Répertoire Trombita

Előadási darabok gordonkára I

Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1-2.

Lengyel-Pejtsik: Gordonkamuzsika I-II

Csáth: Előadási darabok gordonkára I-II

Steiner: Répertoire Rézfúvók

Sugár: Dal és tánc

Hasse: Két tánc

Purcell: Szvit

Diabelli: Sonatina

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú etűd eljátszása.

Kantiléna jellegű nagy íveket átfogó etűd előadása.

Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.

Ujjgyakorlatok, a díszítések megalapozása.

A természetes kvint-, kvart-, nagy és kis terckötések.

Hangsorok, terclépések, hármashangzatok másfél oktávon keresztül 4#, 4b előjegyzésig; a teljes kvintkör ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála,
- Egy gyakorlat,
- Két előadási darab kotta nélkül.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Ütemfajták: váltakozó ütemek.
- Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.
- Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni. Vegye figyelembe a dinamikai és artikulációs előírásokat. Sajátítsa el a tenorkulcs olvasását és használatát.
- Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
- A nyelv- és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.
- A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.
- Kötéstanulmányok: kis terc-, nagy terc-, kvint-, kvart- oktáv kötések le és felfelé.

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Steiner: Harsona ABC (mindennapi gyakorlatok)

Lubik: Kantiléna

Colin: Complete Modern Method for Trumpet or Cornet

Borst: Skálagyakorlatok trombitára

Arban: Technikai gyakorlatok – skálagyakorlatok (violin és basszuskulcsban, szükség szerint)

Clodomir: Petits Exercices.

Robert Müller: Technische studien I-II

Kopprasch: Technikai etűdök I.

Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.

Makovecz: Válogatott etűdök I.

Arban: gyakorlatok válogatva

Steiner: Harsona ABC

Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,

Sztán: Répertoire Trombita-

Előadási darabok gordonkára I,

Lengyel-Pejtsik: Gordonkamuzsika I-II

Steiner: Répertoire Rézfúvók

Magyar szerzők előadási darabjai trombitára és zongorára

Sugár: Dal és tánc

Diabelli: Szonatina

Vivaldi: Sechs violoncello sonaten – válogatva

Telemann: F-dúr sonata

Marcello: Hat szonáta csellóra

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú etűd eljátszása.

Kantiléna jellegű nagy íveket átfogó etűd előadása.

Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.

Ujjgyakorlatok, a díszítések megalapozása.

A természetes kvint-, kvart-, nagy és kis terckötések.

Hangsorok, terclépések, hármashangzatok másfél oktávon keresztül 4#, 4b előjegyzésig; a teljes kvintkör ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála,
- Egy gyakorlat,
- Két előadási darab kotta nélkül.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

„A” tagozat végén

A tanuló

- a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően szólaltassa meg,
- rendelkezék a játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges koncentrációképeséggel,
- legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befúvást, módot,
- sajátítsa el az ajak és a kéz összehangolt munkáját; hasonlóan a helyes tolokakezelést,
- legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására az előírt hangterjedelemben,
- tudjon dinamikailag árnyalt, kulturált, kifejező hangot képezni,
- alkalmazza játékában a hangindítás, elválasztás és hangbefejezés különböző módjait,
- törekedjék játékában a tiszta intonációra,
- rendelkezék az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges technikával,
- tudjon önállóan hangolni,
- ismerje a hangszer karbantartásának alapvető feladatait, és végezze ezeket önállóan,
- ismerje a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.),
- a tanár útmutatásai alapján legyen képes az új darabok egyszerűbb dallami díszítésére,
- ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- ismerje a használt hangszer történetét, rokon hangszerait,
- ismerje az adott hangszer szerepét különböző zenei korszakokban.

„B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- egy szabadon választott skála és hármashangzat-felbontás két oktávon keresztül,
- két, lehetőleg különböző jellegű gyakorlat
- egy előadási darab zongorakísérettel, kotta nélkül (minimum Pergolesi: Ária című mű nehézségi szintjén).

Legyen képes

- a használt hangterjedelmen belül kiegyenlített, szép hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
- az állóképesség növelésére
- árnyaltabb zenei megformálásra.

Művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Harsona-tenorkürt-baritonkürt főtárgy

„A” tagozat: minimum 8 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

Harsona

„A” tagozat

- Egy dúr hangsor másfél oktávon keresztül, a hozzá tartozó hármashangzat-felbontással.
- Egy etűd; Steiner: Harsona-ABC 16/2. Andante, 17/1. Andantino, 18/2. Allegretto, 19/2. Allegretto (EMB Z 14144) nehézségi szintjén.
- Egy előadási darab; Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB Z 13114) F. Schubert: Bölcsődal 20., L. Mozart: Trombitaszó 22., Anonymus: Hornpipe 24., H. Purcell: Induló 26., Corelli: Gavotta 28., Rimsky-Korsakov: Mazurka 35., vagy hasonló nehézségű előadási darabok.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy dúr hangsor és párhuzamos mollja másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel (pl.: hármashangzat-felbontás, tercmenet).
- Egy etűd; Makovecz: Válogatott etűdök harsonára (EMB Z 14143) I./4. Poco Allegro, 6. Allegro, 12. Allegretto nehézségi szintjén.
- Egy előadási darab; Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB Z 13114) J. S. Bach: Menüett 27., Nagy Olivér: Chorea Hungarica 31., G. Giordani: Arietta 33., G. B. Pergolesi: Ária 34., Bogár István: 4 bagatell 36.; Hasse: Két tánc a Repertoire album gordonkára és zongorára c. gyűjteményből (EMB Z 5958), Marcello szonátatételek a 6 szonáta gordonkára és basso continuóra c. kötetből (EMB Z 13547), vagy hasonló nehézségű előadási darabok.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Tenorkürt

„A” tagozat

- Egy másfél oktávos skála első képlete.
- Egy etűd; Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola II. 51-116. (EMB12657) nehézségi szintjén.

- Egy előadási darab; Ujfalusi-Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB13114). Schubert: Bölcsődal 20., L. Mozart: Trombitaszó 22., Anonymus: Hornpipe 24., H. Purcell: Induló 26., Corelli: Gavotta 28., Rimsky-Korsakov: Mazurka 35., vagy hasonló nehézségű előadási darabok.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy másfél oktávos skála három képlettel.
- Egy etűd; Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola II. 51-116. (EMB12657) Clodomir: Etűdök I-II. nehézségi szintjén.
- Egy előadási darab; Ujfalusi-Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB13114), J.S.Bach: Menüett 27., Nagy Olivér: Chorea Hungarica 31. G.Giordani: Arietta 33., G.B.Pergolesi: Aria 34., Bogár István: 4 bagatell 36.; Hasse: Két tánc, Marcello szonátatételek, vagy hasonló nehézségű előadási darabok.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Baritonkürt

„A” tagozat

- Egy másfél oktávos skála első képlete.
- Egy etűd; Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola II. 51-116. (EMB12657) nehézségi szintjén.
- Egy előadási darab; Ujfalusi-Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB13114) F. Schubert: Bölcsődal 20., L. Mozart: Trombitaszó 22., Anonymus: Hornpipe 24., H. Purcell: Induló 26., Corelli: Gavotta 28., Rimsky-Korsakov: Mazurka 35., vagy hasonló nehézségű előadási darabok.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy másfél oktávos skála három képlettel.
- Egy etűd; Steiner: Bariton-ABC (EMB14284) 70-86; Perényi: 347 etűd harsonára (EMB 14452) 130-137. nehézségi szintjén.
- Egy előadási darab; Ujfalusi-Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB13114) J.S.Bach: Menüett 27., Nagy Olivér: Chorea Hungarica 31., G. Giordani: Arietta 33., G. B. Pergolesi: Aria 34., Bogár István: 4 bagatell 36.; Hasse: Két tánc, Marcello szonátatételek, vagy hasonló nehézségű előadási darabok.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség, állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Kottaolvasás: baritonkürtön a tenorkulcs használatának megismerése, elsajátítása és gyakorlása.
- Díszítések és trillák.
- Az előadott művek levegővel való önálló tagolása.
- Gyors táncételek karakterisztikus megoldása.
- Közepesen nehéz etűdök és előadási darabok lapról játszása.
- Az ajkak rugalmasságának és erejének fejlesztése, különböző kötés- és intervallumgyakorlatokkal.
- A zenei anyagban szereplő művek formai elemzése, hangnemi kitérések felismerése.
- Az előforduló tempójelzések ismerete.
- A kamara- és zenekari játék előtérbe helyezése.
- Törekvés a teljes dinamikai skála megvalósítására (pp-ff-ig), különös figyelemmel a szép hangra.

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Rolf Quinque: ASA method

Colin: Kötésgyakorlatok

Arban: Gyakorlatok

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola III.

Arban: Skálatanulmányok

Clodomir: Etűdök I-II.

Arban: Ritmustanulmányok, díszítés- és trilla-előkészítő tanulmányok, intervallumgyakorlatok

Kopprasch: Technikai etűdök I.

Makovecz: Válogatott etűdök I

Müller: Technikai gyakorlatok II-III.

Couillaud: 20 etűd

Marcello: Szonáták

Paudert: Berühmte Arien

Kurpiński: Kavatina

Baldassari: Szonáta

Barat: Orientale

Händel: Hallei szonáta

Telemann: B-dúr szonáta

Rouger: Velencei karnevál

Követelmény

A díszítések stílusos alkalmazása a gyakorlatokban és előadási darabokban.

Dúr és moll hangsorok másfél oktávon keresztül, hármashangzat-felbontásokkal.

Intervallumgyakorlatok másfél oktávon keresztül.

Barokk, klasszikus vagy romantikus darab stílusos előadása díszítésekkel.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála,
- Egy gyakorlat,
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Két oktávós skála, tercskála; a főhármasok, a dominánsseptim hangjainak ismerete és összehasonlításuk.
- Az ütemfajták, hangjegyértékek és ritmusképletek átfogó és rendszerezett ismerete.
- A teljes hangterjedelem birtoklása, kiegyenlített hangerővel és hangszínnel.
- Az ajkak rugalmasságának és erejének fokozása.

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Rolf Quinque: ASA method

Colin: Lip flexibilites (válogatva)

Slokar: Hangképző gyakorlatok

Arban: Skálatanulmányok, kromatikus gyakorlatok, hármashangzat-felbontások

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola IV.

Clodomir: Etűdök II.

Arban: Ritmustanulmányok, trillák, díszítések

Kopprasch: Technikai etűdök I.

Makovecz: Válogatott etűdök

Bordogni: Vocalises

Müller: Technikai etűdök III

Blazevich: Etűdök harsonára

Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok

Marcello: Szonáták

Vivaldi: Szonáták

Követelmény

A tanuló legyen képes egy nagyobb terjedelmű, zeneileg és technikailag igényesebb darab eljátszására.

Tudja megvalósítani az előírt dinamikát (pp-ff-ig) az egész hangterjedelemben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála,
- Egy gyakorlat,
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

Az eddig elsajátított készségek megőrzése, fejlesztése.

A légzés és levegővezetés terén eddig tanultak elmélyítése, következetes alkalmazása, az előforduló hibák korrigálása.

A további hangszeres fejlődés mellett a zenei műveltség elmélyítése, a zenélési kedv ébrentartása.

A kamarazenélés és a zenekarban való játék előtérbe helyezése.

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Slokar: Hangképző gyakorlatok

Rolf Quinque: ASA method

Stamp: Warm Ups

Colin: Warm Ups

Maggio: Befúvási gyakorlatok

Colin: Skálatanulmányok

Arban: Skálatanulmányok

Arban: Famous Method for Trombone

Colin: Modern Method for Trombone

Müller: Technikai etűdök III

Kopprasch: Technikai etűdök I-II

Bordogni: Vocalises

Lafosse: Complete Method III

Couillaud: 20 etűd

Vobaron: Etűdök I-II.

Clodomier: Etűdök II-III.

Makovecz: Válogatott etűdök I-II.

Corelli: Szonáták

Marcello: Szonáták

Vivaldi: Szonáták

A trombita- és harsonairodalom szólóművei

Követelmény

Díszítések.

Tripla- és/vagy duplanyelv előkészítés.

Rövid előke, dupla előke.

Trilla előkével, utókéval.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála,
- Egy gyakorlat,
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

10. évfolyam”A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Az eddig elsajátított készségek megőrzése, fejlesztése.
- A légzés és levegővezetés terén eddig tanultak elmélyítése, következetes alkalmazása, az előforduló hibák korrigálása.
- A további hangszeres fejlődés mellett a zenei műveltség elmélyítése, a zenélési kedv ébrentartása.
- A kamarazenélés és a zenekarban való játék előtérbe helyezése.

- A záróvizsga sikeres letétele érdekében a lehető legtöbb egyéni szereplési lehetőség kihasználása.

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Slokar: Hangképző gyakorlatok
Rolf Quinque: ASA method
Stamp: Warm Ups
Colin: Warm Ups
Maggio: Befúvási gyakorlatok
Colin: Skálatanulmányok
Arban: Skálatanulmányok
Arban: Famous Method for Trombone
Colin: Modern Method for Trombone
Müller: Technikai etűdök III
Kopprasch: Technikai etűdök I-II
Bordogni: Vocalises
Lafosse: Complete Method III
Couillaud: 20 etűd
Vobaron: Etűdök I-II.
Clodomier: Etűdök II-III.
Makovecz: Válogatott etűdök I-II.
Corelli: Szonáták
Marcello: Szonáták
Vivaldi: Szonáták

Követelmény

Díszítések.
Ttripla és duplanyelv gyakorlatok.
Rövid előke, dupla előke.
Trilla előkével, utókéval.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála
- Egy gyakorlat,
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Kottaolvasás: baritonkürtön a tenorkulcs használatának megismerése, elsajátítása és gyakorlása.
- Díszítések és trillák.
- Az előadott művek levegővel való önálló tagolása.
- Gyors táncételek karakterisztikus megoldása.
- Közepesen nehéz etűdök és előadási darabok lapról játszása.

- Az ajkak rugalmasságának és erejének fejlesztése, különböző kötés- és intervallumgyakorlatokkal.
- A zenei anyagban szereplő művek formai elemzése, hangnemi kitérések felismerése.
- Az előforduló tempójelzések ismerete.
- A kamara- és zenekari játék előtérbe helyezése.
- Törekvés a teljes dinamikai skála megvalósítására (pp-ff-ig), különös figyelemmel a szép hangra.

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Rolf Quinque: ASA method

Colin: Kötésgyakorlatok

Arban: Gyakorlatok

Arban: Skálatanulmányok

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola III.

Clodomir: Etűdök I-II.

Arban: Ritmustanulmányok, díszítés- és trilla-előkészítő tanulmányok, intervallumgyakorlatok

Kopprasch: Technikai etűdök I.

Makovecz: Válogatott etűdök I

Müller: Technikai gyakorlatok II-III.

Couillaud: 20 etűd

Marcello: Szonáták

Paudert: Berühmte Arien

Kurpiński: Kavatina

Baldassari: Szonáta

Barat: Orientale

Händel: Hallei szonáta

Telemann: B-dúr szonáta

Rouger: Velencei karnevál

Követelmény

A díszítések stílusos alkalmazása a gyakorlatokban és előadási darabokban.

Dúr és moll hangsorok másfél oktávon keresztül, hármashangzat-felbontásokkal.

Intervallumgyakorlatok másfél oktávon keresztül.

Barokk, klasszikus vagy romantikus darab stílusos előadása díszítésekkel.

Egyszerű díszítések és trillák.

Kvint-, kvart- és terckötések összekapcsolása, oktávkötések.

Dúr és moll hangsorok másfél oktávon keresztül, terclépések, hármashangzat-felbontások (I-IV-V), hangköztanulmányok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála,
- Egy gyakorlat,
- Egy barokk szonáta lassú és gyors tétel kotta nélkül,
- Egy más stílusú előadási darab kotta nélkül.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Kétoktávós skála, tercskála; a főhármások, a dominánsseptim hangjainak ismerete és összehasonlításuk.
- Az ütemfajták, hangjegyértékek és ritmusképletek átfogó és rendszerezett ismerete.
- A teljes hangterjedelem birtoklása, kiegyenlített hangerővel és hangszínnel.
- Az ajkak rugalmasságának és erejének fokozása.

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Rolf Quinque: ASA method

Colin: Lip flexibilités (válogatva)

Slokar: Hangképző gyakorlatok

Arban: Skálatanulmányok, kromatikus gyakorlatok, hármashangzat-felbontások

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola IV.

Clodomir: Etűdök II.

Arban: Ritmustanulmányok, trillák, díszítések

Kopprasch: Technikai etűdök I.

Makovecz: Válogatott Etűdök

Bordogni: Vocalises

Müller: Technikai etűdök III

Blazevich: Etűdök harsonára

Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok

Marcello: Szonáták

Vivaldi: Szonáták

Követelmény

A tanuló legyen képes egy nagyobb terjedelmű, zeneileg és technikailag igényesebb darab eljátszására.

Tudja megvalósítani az előírt dinamikát (pp-ff-ig) az egész hangterjedelemben.

Az ajakizomzat rugalmasságának és erejének fokozása, a pedálhangoktól a magas regiszterig fokozott figyelemmel a helyes funkciókra és a szép hangra.

A kétoktávós ötképletes skálatanulmányokból egy dúr és egy moll hangsor.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála
- Egy gyakorlat,
- Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele kotta nélkül,
- Egy más stílusú előadási darab kotta nélkül.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A hangterjedelem bővítése, figyelemmel a szép hangra, a tiszta intonációra.
- Kiegyenlített hangzásra törekvés a teljes hangterjedelemben keresztül.
- Skálák két oktávós hangterjedelemben.
- Díszítés előtanulmányok, tripla nyelv tanulmányok.

- A játszott művek alapos ismerete, a zenei műveltség elmélyítése.
- A ritmusértékek, ütemfajták átfogó ismerete.
- A kamarazene és a zenekari játék előtérbe helyezése.
- Technikai virtuozitás és a tenorkulcsban való tájékozódás fejlesztése
- A tanuló eddig megszerzett tudását elsősorban a társas zenélés különböző formációiban (kamara, zenekar) tudja kamatoztatni

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok
 Slokar: Hangképző gyakorlatok
 Rolf Quinque: ASA method
 Stamp: Warm Ups
 Colin: Warm Ups
 Maggio: Befúvási gyakorlatok
 Colin: Skálatanulmányok
 Arban: Skálatanulmányok
 Arban: Famous Method for Trombone
 Colin: Modern Method for Trombone
 Müller: Technikai etűdök III
 Kopprasch: Technikai etűdök I-II
 Bordogni: Vocalises
 Lafosse: Complete Method III
 Couillaud: 20 etűd
 Vobaron: Etűdök I-II.
 Clodomir: Etűdök II-III.
 Makovecz: Válogatott etűdök I-II.
 Clodomir: Etűdök II-III-IV.
 Bhöme: Etűdök
 Brandt: Etűdök

Corelli: Szonáták
 Marcello: Szonáták
 Vivaldi: Szonáták

Követelmény

Díszítések.

Tripla- és/vagy duplanyelv előkészítés.

Rövid előke, dupla előke.

Fejlessze a színpadi biztonságot egyéni és társas zenei produkciókban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála,
- Egy gyakorlat,
- Két előadási darab kotta nélkül.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Technikai virtuozitás

– A tenor- és altkulcsban való tájékozódás

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Slokar: Hangképző gyakorlatok

Rolf Quinque: ASA method

Stamp: Warm Ups

Colin: Warm Ups

Maggio: Befúvási gyakorlatok

Colin: Skálatanulmányok

Arban: Skálatanulmányok

Arban: Famous Method for Trombone

Colin: Modern Method for Trombone

Müller: Technikai etűdök III

Kopprasch: Technikai etűdök I-II

Bordogni: Vocalises

Lafosse: Complete Method III

Couillaud: 20 etűd

Vobaron: Etűdök I-II.

Clodomir: Etűdök II-III.

Makovecz: Válogatott etűdök I-II.

Clodomir: Etűdök II-III-IV.

Bhöme: Etűdök

Brandt: Etűdök

Corelli: Szonáták

Marcello: Szonáták

Vivaldi: Szonáták

Követelmény

Díszítések.

Tripla és duplanyelv gyakorlatok.

Rövid előke, dupla előke.

Trilla előkével, utókéval.

Fejlessze a színpadi biztonságot egyéni és társas zenei produkciókban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála

– Egy gyakorlat,

– Két előadási darab kotta nélkül.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

„A” tagozat végén

A légzés, levegővezetés terén tanultak elmélyítése, következetes alkalmazása, az előforduló hibák korrigálása.

A hangterjedelem további bővítése, fokozott figyelemmel a szép hangra és a tiszta intonációra.

A kamarazenélés és a zenekari játék előtérbe helyezése.

A tanuló ismerjen különböző

– díszítéseket,

- trillákat,
- előkéket, tripla- és duplanyelves megoldásokat.

„B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- hangszer múltját, irodalmát,
- a kiművelt hangszeres technika alapjait.

Legyen képes

- minden regiszterben kiművelt hang megszólaltatására,
- biztonságos, pontos, hibátlan hangindításra,
- jó legato-technikára,
- dupla- és triplanyelv alkalmazására

Művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Harsona-Tenorkürt-Baritonkürt főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

Harsona

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy etűd; Makovecz: Válogatott etűdök harsonára I.: (EMB14143) 20. Andante con moto, 27. Allegretto, 28. Mazurka, 30. Allegro moderato, 31. Allegretto, 32. Allegro moderato nehézségi szintjén.
- Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is (barokk szonáta, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab).

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Két etűd (az egyik etűd helyett duó, vagy egyéb kamaramű is választható); Makovecz: Válogatott etűdök harsonára I. EMB14143: 33-35., 37., 38., 44., 46-50. gyakorlatok nehézségi szintjén.
- Egy barokk szonáta két tétele (lassú-gyors).
- Egy más stílusú előadási darab zongorakísérettel.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Tenorkürt

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel
- Egy etűd; Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola IV. (EMB13493)1-30. nehézségi szintjén.
- Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is: barokk szonáta, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú

tempójú előadási darab; Corelli: Szonáták, Marcello: Szonáták, Vivaldi: Szonáták nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel
- Egy etűd Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola IV. (EMB13493) 30-53. nehézségi szintjén.
- Egy barokk szonáta két tétele (lassú-gyors).
- Egy más stílusú előadási darab.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Baritonkürt

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel
- Egy etűd; Kopprasch: Technikai etűdök I füzet (Hofmeister) nehézségi szintjén.
- Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is: barokk szonáta, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab; Corelli: Szonáták, Marcello: Szonáták, Vivaldi: Szonáták nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel.
- Két etűd; (az egyik etűd helyett duó, vagy egyéb kamaramű is választható) Kopprasch: Technikai etűdök 7-22. I füzet (Hofmeister), Perényi: 347 etűd harsonára 250-270 (EMB14452); Bordogni: Vocalises nehézségi szintjén.
- Egy barokk szonáta két tétele (lassú-gyors).
- Egy más stílusú előadási darab zongorakísérettel.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő mennyiségű és minőségű hangszer.

Jó minőségű zongora, vagy pianínó.

Lehetőleg teljes alakot visszaadó tükör.
Metronóm.
Legalább 2 darab állítható magasságú kottatartó.

TUBA

A tubatanítás célja feladatai:

- a tanuló egyéni adottságához, képességéhez igazodó módszerek kialakítása – kiemelt figyelmet fordítva az egyéni hangszeroktatásban rejlő pedagógiai lehetőségek kihasználására,
- a helyes légzés, befúvás, testtartás, hangszertartás beállítása, kialakítása,
- a hangszeres játékhoz szükséges motorikus reflexek, motivációs bázis, a naponkénti gyakorlás szükségletének kialakítása,
- a hangszeres játék megvalósításában részt vevő izmok lazaságának, terhelhetőségének tartósabb igénybevétel teljesítéséhez szükséges készségek kialakítása,
- a zenei elképzelések fejlesztése, a zenei előrelátás, a folyamatos kottaolvasás kialakítása,
- a zenei hallás átfogó fejlesztése,
- zenei memória fejlesztése, gyakorlati alkalmazásához szükséges jártasságok kialakítása,
- az egyéni hangszeres tanórákra, kamarazenei, zenekari foglalkozásokra történő önálló felkészülés képességének kialakítása.

Ismertesse meg a tanulókkal

- a tuba történetét, legalább elméletben a különböző hangolású hangszereket
- a tuba a mélyrézfúvósok családjában és különféle együttesekben betöltött szerepét, szakmai lehetőségeit,
- a hangszer irodalmát, a hangszer zenekari-, kamarazenei- és szóló-irodalmának legalább a tananyagban megjelenő részét,
- a tananyagban keresztül a főbb zenei stílusokat,
- a segédfogásokat, alkalmazásuk lehetőségeit a tiszta intonáció és az előforduló díszítések könnyebb megvalósítása érdekében,
- a tuba hazai és külföldi művészeinek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyesen beállított légzéstechnika állandó ellenőrzésének fontosságát,
- a helyes szájartás, mint a jó befúvási mód (ansatz) alapfeltételének fontosságát,
- a mindennapi gyakorlás – didaktikai és fiziológiai szempontok szerinti – szükségességét,
- a könnyed, felszabadult hangszeres játékmód kialakításának fontosságát.

Fejlessze a tanuló

- hallását, belső hallását, intonációs képességét,
- hangszertechnikai tudását,
- megformáló- és előadói képességét.

Tegye képessé a tanulókat

- a gyakorlás során felmerülő hibák önálló kijavítására,
- a beállított alapfunkciók önellenőrzésére, szinten tartására és javítására
- a tiszta intonációra,
- folyamatos hangszerjátékra, árnyalt és stílusos előadásra,

- a pontos kottaolvasásra, a ritmus, valamint a zenei kifejezések előadásmódjára, illetve a tempóra vonatkozó utasításainak megvalósítására.
- társas muzsikálásra.

Fejlessze és ellenőrizze a különböző funkcionális készségek kialakítását

- a helyes légzést intenzív légzésfejlesztő gyakorlatokkal (hangszerrel és hangszer nélkül);
- a szájizomzatot

Előképző évfolyamok

A tuba oktatásának megkezdésekor kiemelt figyelmet kell fordítani a tanulók fizikai, alkati fejlettségére, alkalmasságára. Általában 9-10 éves korban éri el testi fejlődésük a hangszeroktatás elkezdéséhez kívánatos szintet.

A hangszeres Előképző évfolyamok az általános zenei érzék és a hangszeres készségek felmérését, a képességek kibontakoztatását szolgálják.

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A törzshangok olvasása basszuskulcsban.
- Az egész, fél, negyed hangjegyértékek és az ezeknek megfelelő szünetjelek ismerete.
- Az ismétlőjel, záróvonal, korona, a dinamikai jelek, módosítójelek ismerete.
- A helyes test- és hangszertartás kialakítása.
- A helyes szájartás beállítása, a fúvóka helyének kialakítása.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

Sára J.: Tubaiskola

Követelmény

Az ideális tubahang igényének kialakítása.

Hangterjedelem: E-f-ig a hangok fogásai.

A kottaolvasás basszuskulcsban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

- Egy gyakorlat,
- Egy előadási darab.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A törzshangok olvasása violin- és basszuskulcsban.
- Az egész, fél, negyed, nyolcad, tizenhatod hangjegyértékek és az ezeknek megfelelő szünetjelek ismerete.
- Az ismétlőjel, záróvonal, korona, a dinamikai jelek, módosítójelek ismerete.
- A rézfúvós hangszerek – ezen belül a tuba – felépítésének, megszólaltatási módjának ismerete.

- A helyes test- és hangszertartás kialakítása.
- A helyes szájtartás beállítása, a fúvóka helyének kialakítása.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

Sára J.: Tubaiskola

Követelmény

Az ideális tubahang igényének kialakítása.

Hangterjedelem: E-f-ig a hangok fogásai.

A biztos, folyamatos kottaolvasás basszuskulcsban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

- Egy gyakorlat,
- Egy előadási darab.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A 4/4-es, 2/4-es és 3/4-es ütem
- Az előjegyzések ismerete.
- Az egész, fél, negyed, nyolcad értékek és az ezeknek megfelelő szünetjelek.
- A tananyagban előforduló tempójelek, zenei műszavak ismerete.
- A jó gyakorlási módszer és emlékezőképesség megalapozása.
- Memóriafejlesztés: népdalok és előadási darabok kotta nélkül játszása.
- A hangszer felépítése, részei, a megszólaltatás módja.
- A helyes test- és hangszertartás kialakítása.
- A helyes légzés beállítása, a rekeszlégzés alapjainak elsajátítása, a légvezetés megalapozása.
- A helyes szájtartás beállítása, a fúvóka helyének kialakítása, fúvóka-gyakorlatokkal.
- A hangindítás megalapozása.
- A nyelvtechnika megalapozása.
- A legato játékmód alapjainak elsajátítása ajakrezgéssel, fúvókával, hangszerrel.
- A nyújtópont alkalmazásának ismerete.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)

Sára József: Tubaiskola

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára (EMB Z 6312)

Brodzsky: Régi zene gordonkára (előadásai darabok) (EMB Z 2452)

Követelmény

A megadott hangterjedelmen belül tanult hangszeres gyakorlatok, előadási darabok egyenletes, folyamatos előadása, helyesen kialakított légzés és szájtartás mellett.

A tananyagban előforduló tempójelzések, zenei műszavak ismerete.

A jó gyakorlási módszer és emlékezőképesség megalapozása.

Hangterjedelem: D-a-ig.

Skála: 2#, 2b előjegyzésig, két variációval.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála,
- Egy gyakorlat,
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A folyamatos, pontos kottaolvasás kialakítása.
- A dúr és moll hangsor szerkezete, kromatika.
- A helyes test és hangszertartás önellenőrzésének kialakítása.
- A helyes légzés folyamatos ellenőrzése.
- A befúvás, hangindítás mindennapi feladatainak kialakítása.
- A legato játékmód igényes kialakításának elősegítése: ajakrezegetés fúvóka nélkül, fúvókával, valamint zongorával közösen.
- Nyújtópont az egész, fél, negyed értékek mellett.
- A zenei memória fejlesztése, a tananyagból kiválasztott darabok kotta nélküli játéka.
- A tananyagban előforduló tempójelzések, dinamikai előírások, zenei műszavak ismerete.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)

Sára József: Tubaiskola (10)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára (EMB Z 6312)

Brodzsky: Régi zene gordonkára (előadási darabok) (EMB Z 2452)

Követelmény

Skálák 2#, 2b előjegyzésig dúrban és mollban, legalább 2 variációval.

Hangterjedelem C-b-ig.

A tanuló legyen képes a tanult etűdöket és előadási darabokat jó szájartással, jó légzéstechnikával, egyenletes és folyamatos játékkal előadni, elvárható alapvető dinamikai árnyalással.

A végzett tananyagban előforduló tempó,- dinamikai jelzések, zenei műszavak ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála,
- Egy gyakorlat,
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A kottaolvasás továbbfejlesztése.

- Újabb ütemfajták és tempójelzések
- A ritmikai ismeretek bővítése (szinkópa, éles és nyújtott ritmus).
- A hangérték tagolásának szélesítése (tizenhatod értékű hangjegyek és szünetjelek).
- A játékmód további differenciálása.
- A szerkezeti tagolás, da capo, triós forma, a magyar népdal jellemző formái.
- A hangterjedelem bővítése: kontra B-b-ig.
- Memóriafejlesztés: skálák, népdalok, előadási darabok kotta nélküli játsszása.
- A dinamikai árnyalások továbbfejlesztése.
- A tanult művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten (azonosság, hasonlóság, szekvencia, különbség felismerése; a periódus).
- A hangképzés, hangindítás, légvezetési technika továbbfejlesztése.
- A manuális technika továbbfejlesztése.
- Az intonáció fejlesztése.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)

Sára J.:Tubaiskola

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola I. (EMB Z 2550)

Előadási darabok gordonkára .1. kötet (EMB Z 2417), 2. kötet (EMB Z 4480)

Kis kezek nagy mesterek (Hofmeister F-Tuba: FH2091, B-Tuba: FH2092)

Követelmény

Skálák 3#, 2b előjegyzésig, 4 variációval.

Különböző karakterű és ritmikájú etűdök.

Hangterjedelem: kontra B-b-ig.

Előadási darabok.

Különböző játékmódok megvalósítása.

A tanuló legyen képes nyolcadokat és tizenhatodokat, különféle kötéseket tartalmazó gyakorlatok tiszta interpretálására, előadására.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála kotta nélkül,
- Két különböző karakterű gyakorlat,
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A kottaolvasás továbbfejlesztése, a hangértékek egyéb tagolásának további szélesítése (triola, kvintola, duola).
- A dúr és moll hangsorok 5 variációval.
- Az előadási darabok legfőbb stílusjegyeinek ismerete.
- Újabb ütem fajták és tempójelzések (5/4,7/8, marcia, meno, mosso, largo, alla breve, stb.)
- Dinamikai differenciálás (pp-ff-ig).
- A zeneművek szerkezeti tagolása (Da capo, triós forma).
- A hangterjedelem bővítése kontra B-től 1 vonalas d -ig.
- A tanult zeneművek elemzése (azonosság, hasonlóság, szekvencia, periódus, különbség felismerése.)
- A társas zenélés megalapozása, két-háromszólamú gyakorlatok játsszása.

- Memóriafejlesztés: előadási darabok kotta nélküli játszása.
- Hangképzés, az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül a magabiztos, kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása.
- A kialakított intonáció állandó ellenőrzése, a hibák korrigálása.
- Alapvető hangszer karbantartási ismeretek elsajátítása, kisebb hibák kijavítására történő felkészítés.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

Sára J.: Tubaiskola

Kis kezek, nagy mesterek (Hofmeister, F-Tuba: FH2091, B-Tuba: FH2092)

Követelmény

A kialakított hangterjedelmen belül a tanult ritmusok kottahű előadása az előírt tempóban, tiszta intonációval és árnyalt dinamikával.

Dúr és moll skálák 3#, 3b előjegyzésig 5 variációval.

Előadási darabok kotta nélküli játéka.

A társas zenélés követelményeinek ismerete.

A minimális, legalapvetőbb hangszerápolási, karbantartási ismeretek.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála legalább öt képlettel,
- Két különböző karakterű gyakorlat,
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A kottaolvasás továbbfejlesztése, változó ütemek, a hangértékek továbbtagolása (kvartola, szextola).
- A dinamikai árnyalás továbbfejlesztése.
- Az előadási darabok formai elemzése.
- A lapról olvasási készség fejlesztése.
- A memória továbbfejlesztése (előadási darabok, egyes koncert etűdök kotta nélküli játékaival).
- A társas zenélés (kamara, illetve zenekari) elmélyítése.
- Belső igény kialakítása a folyamatos, hibátlan hangszerjáték iránt.
- A hangterjedelem továbbfejlesztése.
- A telt, kiegyensúlyozott, plasztikus hangszerhang kialakítása, a tiszta intonáció állandósítása, valamint könnyed hangszeres játékmód és fúvóstechnika birtoklása.
- A manuális készség továbbfejlesztése (virtuóz etűdök, ujjgyakorlatok segítségével).
- A legato játékmód tökéletesítése a kötésgyakorlatok növelésével.
- A zenei megformáló, kifejező készség fejlesztése,
- Alapvető megjelenési, viselkedési ismeretek, szólista szerepkörben, színpadi körülmények között.
- A légzéstechnika, valamint a vitálkapacitás fejlesztése széles dallamívek, kitartott hangok játékaival.

- A zenei megformálás igényének fejlesztése, az előadási módok, utasítások kottahű betartása.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

D. Meschke: Tubaiskola (Hofmeister FH8070)

Kis kezek, nagy mesterek (Hofmeister, F-Tuba: FH2091, B-Tuba: FH2092)

Követelmény

A kialakított hangterjedelemhez igazodó nagyobb terjedelmű, többféle technikai és zenei feladatot tartalmazó etűdök előadása.

Dúr és moll skálák 4#, 4b előjegyzésig.

Folyamatos, egyenletes tempójú skálázás dúrban és mollban.

Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála,
- Két különböző karakterű gyakorlat,
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A kottaolvasási készség továbbfejlesztése, változó ütemek, a hangértékek továbbtagolása (tizenhatod triolák).
- A lapról olvasási készség továbbfejlesztése.
- A dinamikai árnyalás kiszélesítése.
- A hangnemi kitérés, moduláció felismerése.
- A zenei memória továbbfejlesztése.
- A szólista feladatok, ismeretek elmélyítése, a színpadi magatartás tökéletesítése.
- A társas zenélés (kamara, zenekar) fejlesztése, gyakoroltatása.
- Belső igény kialakítása az igényes, pontos hangszerjátékra.
- Hangterjedelem bővítése.
- A legato játékmód tökéletesítése a kötőgyakorlatok növelésével.
- A légzéstechnika, valamint a vitálkapacitás továbbfejlesztése széles dallamívek, kitarított hangok játékával.
- A zenei megformálás igényének állandó fejlesztése, az előadási módok, utasítások kottahű betartása.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I.(Ed.Simonffy)

Ujfalusi-Pehl-Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

D.Meschke: Tubaiskola (Hofmeister FH8070)

Kis kezek nagy mesterek (Hofmeister, F-Tuba: FH2091, B-Tuba: FH2092)

Követelmény

Színvonalas „művészi” megformálást igénylő nagyobb terjedelmű, sokféle zenei feladatot tartalmazó etűdök és előadási darabok játszása.

Egyenletes tempójú skálázás dúrban, mollban 4#, 4b-ig dúrban, mollban, hat variációval.

Magabiztos színpadi fellépés.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

- Egy skála,
- Két különböző karakterű gyakorlat,
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A folyamatos, pontos kottaolvasás kialakítása.
- A dúr és moll hangsor szerkezete, kromatika.
- A 3/8, 6/8,-os ütemek.
- A tananyagban előforduló tempójelzések, dinamikai előírások, zenei műszavak ismerete.
- A helyes test és hangszertartás önellenőrzésének kialakítása.
- Nyújtópont az egész, fél, negyed értékek mellett.
- A helyes légzés folyamatos ellenőrzése.
- A befúvás, hangindítás mindennapi feladatainak kialakítása.
- A legato játékmód igényes kialakításának elősegítése: ajakrezegetés fúvóka nélkül, fúvókával, valamint zongorával közösen.
- A zenei memória fejlesztése, a tananyagból kiválasztott darabok kotta nélküli játéka.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)

Sára József: Tubaiskola

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára (EMB Z 6312)

Követelmény

Színvonalas „művészi” megformálást igénylő nagyobb terjedelmű, sokféle zenei feladatot tartalmazó etűdök és előadási darabok játszása.

Egyenletes tempójú skálázás dúrban, mollban.

Magabiztos színpadi fellépés Az „A” tagozat anyagán túl a skálaformációk, skálatanulmányok kibővített alkalmazása, valamint a gyakorlatok könnyített változata helyett a nehezebb megoldás.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála kibővített képletekkel, variációkkal,
- Két gyakorlat,
- Két előadási darab kotta nélkül.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A kottaolvasás továbbfejlesztése.
- Újabb ütemfajták és tempójelzések

- A ritmikai ismeretek bővítése (szinkópa, éles és nyújtott ritmus).
- A hangérték tagolásának szélesítése (tizenhatod értékű hangjegyek és szünetjelek).
- A játékmód további differenciálása.
- A szerkezeti tagolás, da capo, triós forma, a magyar népdal jellemző formái.
- A hangterjedelem bővítése: kontra B-b-ig.
- Memóriafejlesztés: skálák, népdalok, előadási darabok kotta nélküli játéka.
- A dinamikai árnyalások továbbfejlesztése.
- A tanult művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten (azonosság, hasonlóság, szekvencia, különbség felismerése; a periódus).
- A hangképzés, hangindítás, légzetési technika továbbfejlesztése.
- A manuális technika továbbfejlesztése.
- Az intonáció fejlesztése.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)

Sára J.: Tubaiskola

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola I. (EMB Z 2550)

Lebegyev: Tubaiskola (Muzika Moszkva)

Előadási darabok gordonkára 1. kötet (EMB Z 2417), 2. kötet (EMB Z 4480)

Kis kezek nagy mesterek (Hofmeister F-Tuba: FH2091, B-Tuba: FH2092)

Követelmény

Skálák 2#, 2b előjegyzésig, 4 variációval.

Különböző karakterű és ritmikájú etűdök.

Hangterjedelem: kontra B-b-ig.

Előadási darabok.

Különböző játékmódok megvalósítása.

A tanuló legyen képes nyolcadokat és tizenhatodokat, különféle kötéseket tartalmazó gyakorlatok tiszta interpretálására, előadására.

Skálaformációk, skálatanulmányok kibővített alkalmazása, valamint a gyakorlatok könnyített változata helyett a nehezebb megoldás.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála kibővített képletekkel, variációkkal,
- Két gyakorlat,
- Két előadási darab kotta nélkül.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A kottaolvasás továbbfejlesztése, a hangértékek egyéb tagolásának további szélesítése (triola, kvintola, duola).
- A dúr és moll hangsorok 5 variációval.
- Az előadási darabok legfőbb stílusjegyeinek ismerete.
- Újabb ütem fajták és tempójelzések (5/4, 7/8, marcia, meno, mosso, largo, alla breve, stb.)
- Dinamikai differenciálás (pp-ff-ig).

A hangterjedelem bővítése.

- A tanult zeneművek elemzése (azonosság, hasonlóság, szekvencia, periódus, különbség felismerése.)

- A társas zenélés megalapozása, két-háromszólamú gyakorlatok játszása.
- Memóriafejlesztés: előadási darabok kotta nélküli játszása.
- Hangképzés, az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül a magabiztos, kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása.
- A kialakított intonáció állandó ellenőrzése, a hibák korrigálása.
- Alapvető hangszer karbantartási ismeretek elsajátítása, kisebb hibák kijavítására történő felkészítés.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

Sára J.: Tubaiskola

Kis kezek, nagy mesterek (Hofmeister, F-Tuba: FH2091, B-Tuba: FH2092)

Követelmény

A kialakított hangterjedelmen belül a tanult ritmusok kottahű előadása az előírt tempóban, tiszta intonációval és árnyalt dinamikával.

Dúr és moll skálák 3#, 3b előjegyzésig 5 variációval,

Előadási darabok kotta nélküli játéka.

A társas zenélés követelményeinek ismerete.

A minimális, legalapvetőbb hangszerápolási, karbantartási ismeretek.

A legato, staccato, játékmód telt, folyamatos, szép tónusú előadása, kottahű tolmácsolása, valamint teremenetes variáció.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

- Egy skála három képlettel,
- Két különböző karakterű gyakorlat,
- Két előadási darab különböző zenei korszakból, kotta nélkül.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A kottaolvasás továbbfejlesztése, változó ütemek, a hangértékek továbbtagolása (kvartola, szextola).
- A dinamikai árnyalás továbbfejlesztése.
- Az előadási darabok formai elemzése.
- A lapról olvasási készség fejlesztése.
- A memória továbbfejlesztése (előadási darabok, egyes koncert etűdök kotta nélküli játékaival).
- A társas zenélés (kamara, illetve zenekari) elmélyítése.
- Belső igény kialakítása a folyamatos, hibátlan hangszerjáték iránt.
- A hangterjedelem továbbfejlesztése.
- A telt, kiegyensúlyozott, plasztikus hangszerhang kialakítása, a tiszta intonáció állandósítása, valamint könnyed hangszeres játékmód és fúvóstechnika birtoklása.
- A manuális készség továbbfejlesztése (virtuóz etűdök, ujjgyakorlatok segítségével).
- A legato játékmód tökéletesítése a kötőgyakorlatok növelésével.
- A zenei megformáló, kifejező készség fejlesztése,
- Alapvető megjelenési, viselkedési ismeretek, szólista szerepkörben, színpadi körülmények között.

- A légzéstechnika, valamint a vitálkapacitás fejlesztése széles dallamívek, kitartott hangok játékaival.
- A zenei megformálás igényének fejlesztése, az előadási módok, utasítások kottahű betartása.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

D. Meschke: Tubaiskola (Hofmeister FH8070)

Kis kezek, nagy mesterek (Hofmeister F-Tuba: FH2091, B-Tuba: FH2092)

Követelmény

A kialakított hangterjedelemhez igazodó nagyobb terjedelmű, többféle technikai és zenei feladatot tartalmazó etűdök előadása.

Folyamatos, egyenletes tempójú skálázás dúrban és mollban.

Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.

A díszítés és a trilla megalapozása, a skálák tempójának fokozása.

A tanuló tudja korrigálni hangszerének intonációs hibáit, valamint hangszerét önállóan behangolni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála három képlettel,
- Két különböző karakterű gyakorlat,
- Két előadási darab különböző zenei korszakból, kotta nélkül.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A kottaolvasási készség továbbfejlesztése, változó ütemek, a hangértékek továbbtagolása (tizenhatod triolák).
- A lapról olvasási készség továbbfejlesztése.
- A dinamikai árnyalás kiszélesítése.
- A hangnemi kitérés, moduláció felismerése.
- A zenei memória továbbfejlesztése.
- A szólista feladatok, ismeretek elmélyítése, a színpadi magatartás tökéletesítése.
- A társas zenélés (kamara, zenekar) fejlesztése, gyakoroltatása.
- Belső igény kialakítása az igényes, pontos hangszerjátékra.
- Hangterjedelem bővítése kontra.
- A legato játékmód tökéletesítése a kötésgyakorlatok növelésével.
- A légzéstechnika, valamint a vitálkapacitás továbbfejlesztése széles dallamívek, kitartott hangok játékaival.
- A zenei megformálás igényének állandó fejlesztése, az előadási módok, utasítások kottahű betartása.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I.(Ed.Simonffy)

Ujfalusi-Pehl-Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

D.Meschke: Tubaiskola (Hofmeister FH8070)

Kis kezek nagy mesterek (Hofmeister F-Tuba: FH2091, B-Tuba: FH2092)

Követelmény

Színvonalas „művészi” megformálást igénylő nagyobb terjedelmű, sokféle zenei feladatot tartalmazó etűdök és előadási darabok játszása.

Magabiztos színpadi fellépés.

A díszítés és a trilla játékanak ismerete.

Fokozott tempójú skálázás.

A tanuló ismerje saját hangszerének technikai és intonációs hiányosságait, és azt legyen képes korrigálni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

- Egy skála három képlettel,
- Két különböző karakterű gyakorlat,
- Két előadási darab különböző zenei korszakból, kotta nélkül.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

„A” tagozat végén

Ismerje a tanuló

- a helyes szájtartást, légzéstechnikát, befúvást, hangszertartást, a könnyed hangszeres játékmódot,
- a rokon rézfúvós hangszereket,
- a tuba szerkezeti felépítését, és felhangrendszerét a tanult hangterjedelemben (lehetőleg a 10. felhangig), alkalmazási területeit,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes a tanuló

- ideális tubahang kialakítására, megszólaltatására,
- különböző artikulációs előírások (tenuto, staccato, legato, marcato) és játékmódok megvalósítására,
- a zenei mondanivaló megformálására
- az ajak és a kéz összehangolt munkájának kialakítására,
- a helyes befúvás és légzéstechnika alkalmazására,
- a zenei gyakorlatok, előadási darabok pontos, kottahű előadására,
- az előadási darabok kotta nélküli játszására,
- a gyakorlás során előforduló hibák felismerésére, azok önálló kijavítására,
- a hangszer építéséből fakadó intonációs problémák korrigálására,
- a hangszer önálló behangolására,
- a hangszer szakszerű karbantartására.
- skálázni 4# – 4b előjegyzésig

„B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

Legyen képes

- az tanult anyagban előforduló hangterjedelemben belül kiegyenlített, szép hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
- az állóképesség növelésére,
- árnyaltabb zenei megformálásokra.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Tuba főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy skála legalább három variációval.
- Egy gyakorlat; Kietzer: I. kötet (Zimmermann), Sára: Tubaiskola, Jakab Gedeon: Tubaiskola I. kötet 172., 183., 187., 192., gyakorlatainak nehézségi szintjén.
- Egy előadási darab; F. Schubert: Bölcsődal (EMB13114) (169), H. Purcell: Rigaudon (166) nehézségi szintjén.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy skála dúr és moll változata, legalább három variációval.
- Egy gyakorlat; Kietzer: I. kötet, Sára: Tubaiskola, Jakab G.: Tubaiskola 1 kötet 161., 163., 179., 186. gyakorlatainak nehézségi szintjén.
- Egy előadási darab; Vivaldi: Tél, Händel: Bourrée, Corelli: Sarabande és Gavotte nehézségi szintjén.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

A továbbképző évfolyamok eléréséig az egyes tanulók tudásszintje között jelentős különbség alakulhat ki képességeik, teherbírásuk és szorgalmuk alapján ezért elsősorban a fejlesztés lehetséges irányait és céljait fogalmazzuk meg.

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A dinamikai szélsőségek (pp-ff), valamint a köztes árnyalások tudatos alkalmazása.
- A zenei díszítések, trillák tökéletesítése.
- A zenei formák elemzése, modulációk, hangnemi kitérések felismerése, tudatosítása.
- Az előforduló zenei műszavak ismerete, tudatos alkalmazása.
- A zenei memória továbbfejlesztése.
- Különböző karakterek megformálása, stílusos előadása.
- A lapról olvasás fejlesztése.
- Hangszeres játék megvalósításában résztvevő izmok lazaságának, terhelhetőségének, a tartós igénybevétel képességének kialakítása.
- Csoportos együttműködés (kamara, zenekar) szükségességének elmélyítése.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

D. Meschke: Tubaiskola (Hofmeister FH8070)

Kietzer: Tubaiskola (Zimmermann)

Pejstik – Lengyel: Gordonkamuzsika II. (EMB Z 6748).

Követelmény

A tanuló zenei, technikai felkészültségének megfelelő etűdök, előadási darabok pontos, stílusos előadása.

Dúr és moll skálák 5#, 5b előjegyzésig.

Barokk, klasszikus, vagy romantikus darabok, stílusok előadása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

- Egy skála variációkkal,
- Két gyakorlat,
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A kottaolvasás továbbfejlesztése, a hangértékek tagolása és a ritmusformulák átfogó, rendszerezett ismerete.
- A hangterjedelem fokozása egyenletes hangerővel és változatlan hangszínnel.
- A skálatanulmányok bővítése, az alapfunkciók (T-S-D, I-IV-V) beépítésével, alkalmazásával.
- Kromatikus skálagyakorlatok mérsékelt tempóban.
- A formáló- és kifejezőkészség továbbfejlesztése.
- A dinamikai árnyalási képesség fejlesztése.
- A lapról olvasási készség továbbfejlesztése.
- A kamarazenei és zenekari feladatok bővítése.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola II. (EMB Z 2550)
Kietzer: Tubaiskola I. (Zimmermann)
D. Meschke: Tubaiskola (Hofmeister FH8070)
Barokk szonáták (Marcello, Vivaldi).

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, igényes zenedarabok stílusos, színvonalas eljátszása (kotta nélkül is).
Skálatanulmányok 6#, 6b előjegyzésig.
Igényes kamarazenei, zenekari közreműködésre való alkalmasság.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

- Egy skála variációkkal,
- Két gyakorlat,
- Egy előadási darab kotta nélkül.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A kialakult készségek, képességek továbbfejlesztése.
- A kialakult hangszeres intonációk továbbfejlesztése.
- Skálatanulmányok tovább bővítve nehezebb kötésgyakorlatokkal.
- A zeneelméleti, zeneirodalmi ismeretek elmélyítése a tananyaghoz kapcsolódóan.
- A hangszerhang minőségi továbbfejlesztése.
- A formálóképesség, zenei kifejezőkészség továbbfejlesztése.
- A társas zenélési feladatok növelése, minőségi fejlesztése.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)
Kietzer: Tubaiskola (Zimmermann)
Lachman: 10 etűd (Hofmeister)
Gordon Jacob: Szvit tubára (Boosey & Hawke)
Marcello: Szonáták
Vivaldi: szonáták

Követelmény

Skálatanulmányok 7#, 7b előjegyzésig.
A zenei díszítések, előkék, trillák ismerete.
Szólisztikus feladat ellátása kamaracsoportban zenekarban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála variációkkal,
- Két gyakorlat,
- Egy előadási darab.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Az eddig tanult ismeretek összegzése és elmélyítése.
- A mindennapi zenélés életszükségletté válásának kialakítása, az értelmi, érzelmi kapcsolat elmélyítésével.
- A lapról játék továbbfejlesztése, a zenemű első látásra történő eljátszása megfelelő zenei és technikai szinten, folyamatos tempóban.

Az intonáció tökéletesítése a társas zenélés alkalmával, más hangszerekkel való játszás során.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

Kietzer: Tubaiskola (Zimmermann)

Lachman: Etüdök (Hofmeister)

J. Ringleben: „The Storm King” (Carl Fischer Music)

Allan Street: Rondino (Boosey & Hawkes)

Don Haddad: Szvit tubára (Shawnee Press Inc.)

Marcello: Szonáták

Vivaldi: Szonáták

Gordon Jacob: Hat rövid darab (Emerson Edition Ltd)

Követelmény

A tanuló a zenei anyagot életkorának, évfolyamának, egyéni készségeinek, képességeinek megfelelő szinten, kottahűen és stílusosan, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően szólaltassa meg.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála variációkkal,
- Két gyakorlat,
- Egy előadási darab.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A dinamikai szélsőségek (pp-ff), valamint a köztes árnyalások tudatos alkalmazása.
- A zenei díszítések, trillák tökéletesítése.
- A zenei formák elemzése, modulációk, hangnemi kitérések felismerése, tudatosítása.
- Az előforduló zenei műszavak ismerete, tudatos alkalmazása.
- A zenei memória továbbfejlesztése.
- Különböző karakterek megformálása, stílusos előadása.
- A lapról olvasás fejlesztése.
- Hangszeres játék megvalósításában résztvevő izmok lazaságának, terhelhetőségének, a tartós igénybevétel képességének kialakítása.
- Csopartos együttműködés (kamara, zenekar) szükségességének elmélyítése.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

D. Meschke: Tubaiskola (Hofmeister FH8070)

Kietzer: Tubaiskola (Zimmermann)
Pejstik – Lengyel: Gordonkamuzsika II. (EMB Z 6748).

Követelmény

A tanuló zenei, technikai felkészültségének megfelelő etűdök, előadási darabok pontos, stílusos előadása.

Dúr és moll skálák 5#, 5b előjegyzésig.

Barokk, klasszikus, vagy romantikus darabok, stílusok előadása.

A tanuló egyéni képességéhez igazodva kiválasztott különböző zenei stílusú, technikailag és zeneileg igényesebb, nehezebb előadási darabok stílusos, karakterisztikus előadása.

A skálagyakorlatok variációkkal bővített előadása.

Művészileg igényesebb kamarazenei, vagy zenekari feladat ellátása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála variációkkal,
- Két gyakorlat,
- Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele kotta nélkül,
- Egy előadási darab kotta nélkül.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A kottaolvasás továbbfejlesztése, a hangértékek tagolása és a ritmusformulák átfogó, rendszerezett ismerete.
- Az ismert hangterjedelem egyenletes hangerővel és változatlan hangszínnel.
- A skálatanulmányok bővítése, az alapfunkciók (T-S-D, I-IV-V) beépítésével, alkalmazásával.
- Kromatikus skálagyakorlatok mérsékelt tempóban.
- A formáló- és kifejezőkészség továbbfejlesztése.
- A dinamikai árnyalási képesség fejlesztése.
- A lapról olvasási készség továbbfejlesztése.
- A kamarazenei és zenekari feladatok bővítése.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola II. (EMB Z 2550)

Kietzer: Tubaiskola I. (Zimmermann)

D. Meschke: Tubaiskola (Hofmeister FH8070)

Barokk szonáták (Marcello, Vivaldi).

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, igényes zenedarabok stílusos, színvonalas eljátszása (kotta nélkül is).

Skálatanulmányok 6#, 6b előjegyzésig.

Igényes kamarazenei, zenekari közreműködésre való alkalmasság.

Szólisztikus feladatok ellátása kamara-, szimfonikus-, illetve fúvós zenekarban.

Skálatanulmányok játszása fokozottabb tempóban.

A hang megszólaltatásában résztvevő izmok lazaságának, terhelhetőségének fokozása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála variációkkal,
- Két gyakorlat,
- Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele kotta nélkül,
- Egy előadási darab kotta nélkül.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A kialakult készségek, képességek továbbfejlesztése.
- A kialakult hangszeres intonációk továbbfejlesztése.
- Skálatanulmányok tovább bővítve nehezebb kötésgyakorlatokkal.
- A zeneelméleti, zeneirodalmi ismeretek elmélyítése a tananyaghoz kapcsolódóan.
- A hangszerhang minőségi továbbfejlesztése.
- A formálóképesség, zenei kifejezőképesség továbbfejlesztése.
- A társas zenélési feladatok növelése, minőségi fejlesztése.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

Kietzer: Tubaiskola (Zimmermann)

Lachman: 10 etűd (Hofmeister)

Gordon Jacob: Szvit tubára

Marcello: Szonáták

Vivaldi: szonáták

Követelmény

Skálatanulmányok 7#, 7b előjegyzésig.

A zenei díszítések, előkék, trillák ismerete.

Szólisztikus feladat ellátása kamaracsoportban zenekarban.

A zenei díszítések eszköztárának bővítése;

A dupla- és triplanyelv megalapozása;

A nehezebb, bonyolultabb ritmusképletek ismerete, elsajátítása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

- Egy skála variációkkal,
- Két gyakorlat,
- Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele kotta nélkül,
- Egy előadási darab kotta nélkül.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Az eddig tanult ismeretek összegzése és elmélyítése.
- A mindennapi zenélés életszükségletté válásának kialakítása, az értelmi, érzelmi kapcsolat elmélyítésével.
- A lapról játék továbbfejlesztése, a zenemű első látásra történő eljátszása megfelelő zenei és technikai szinten, folyamatos tempóban.

- Az intonáció tökéletesítése a társas zenélés alkalmával, más hangszerekkel való játszás során.
- A zenei előadásmódok, tempójelzések, zenei műszavak bővebb ismerete;
- A zeneirodalom néhány híres tubaszólójának megismertetése

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

Kietzer: Tubaiskola (Zimmermann)

Lachman: 10 etűd (Hofmeister)

J. Ringleben: „The Storm King” (Carl Fischer Music)

Allan Street: Rondino (Boosey & Hawkes)

Don Haddad: Szvit tubára Shawnee Press Inc.)

Marcello: Szonáták

Vivaldi: Szonáták

Gordon Jacob: Hat rövid darab (Emerson Edition Ltd)

Követelmény

A tanuló a zenei anyagot életkorának, évfolyamának, egyéni készségeinek, képességeinek megfelelő szinten, kottahűen és stílusosan, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően szólaltassa meg.

Skálatanulmányok 7#, 7b előjegyzésig.

Szólisztikus feladat ellátása kamaracsoportban zenekarban.

A zenei díszítések eszköztárának bővítése.

A dupla- és triplanyelv használata.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy dúr vagy moll skála minimum 4 képlettel (kotta nélkül),
- Két különböző karakterű etűd,
- Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele kotta nélkül,
- Egy előadási darab kotta nélkül.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

„A” tagozat végén

Ismerje meg a tanuló

- a tuba és a rézfúvós hangszerek rokon vonásait
- a tuba irodalmát,
- a zeneirodalom híres tubaszólóit.

Legyen képes a tanuló

- a technikailag és művészileg igényesebb előadási darabok, kamarazenei és zenekari művek interpretálására,
- a skálaformációkat élénk tempóban, kiegyenlítően, különböző dinamikai árnyalatokkal 7 #, 7 b előjegyzésig játszani dúrban és mollban egyaránt,
- az általa képzett hangszerhang szépségét, teltségét, plasztikusságát folyamatosan fejleszteni,
- a megtanult előadási darabok közönség előtti színvonalas bemutatására,
- tiszta intonációra, tiszta hangszeres játéokra,
- az önálló munkára.

Tudja alkalmazni a tanuló

- a hangszerhang képzésének fizikai sajátosságait,

- a különböző zenei utasításokat az előadás módjára, tempójára, dinamikájára vonatkozóan.

„B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- természetes, oldott hangszerkezelésre,
- helyes test- és hangszertartásra,
- a tudatos légzéstechnika alkalmazására.
- a tanár útmutatásai alapján a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.)
- játékában a hangindítás, hangelválasztás és hangbefejezés a stílus és a zenei karakter megkívánta különböző módjait,
- árnyaltabb artikulációra (portato, sfz, martellato),
- a tananyagban szereplő és előadott művekhez szükséges mértékű virtuozításra.

Tudjon kontra F és f¹ között

- kiegyenlítetten,
- különböző dinamikai árnyalatokkal,
- tiszta intonációval,
- megfelelő nyelvtechnikával játszani.
- ismerje az alapvető díszítéseket (trilla, mordent, előke),
- alapszinten a dupla- és tripla nyelv-technikát,
- ismerje fel alkalmazásának lehetőségét a zenekari, a kamarazenei és a szóló művekben.

Művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Tuba főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy skála, legalább 3 képlettel,
- Egy etűd; Kietzer: Tubaiskola I-II. kötet, Jakab G.: Tubaiskola II. kötet (Ed. Simonffy) 291., 297. gyakorlatok nehézségi szintjén.
- Két előadási darab; G. F. Händel: Siciliana, W. A. Mozart: Menuet nehézségi szintjén vagy egy könnyebb barokk szonáta két tétele és egy, az előbbtől eltérő stílusú előadási darab.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy skála, legalább 4 képlettel, mely szekvenciát is tartalmaz
- Egy gyakorlat; Kietzer: Tubaiskola I-II. kötet, Jakab G.: Tubaiskola II. kötet (Ed. Simonffy) 291, 297 Kopprasch: I. kötet: (Hofmeister FH6045) 3., 8., gyakorlatok nehézségi szintjén.
- Egy barokk szonáta két tétele; B. Marcello: F-dúr szonáta, C-dúr szonáta nehézségi szintjén.
- Egy, az előbbtől eltérő stílusú darab; Hidas F.: Három kis tétel tubára nehézségi szintjén.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

A tanulók létszámának megfelelő, jó minőségű hangszer.

Jól hangolt zongora.

Egész alakot visszaadó tükör

Minimum 2 darab kottaállvány.

Metronóm